Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 5 šilingov
mesečna naročnina 20 šilingov
celoletna naročnina 200 šilingov
P. b. b.

LETNIK XXXIX. CELOVEC, PETEK, 30. MAREC 1984 ŠTEV. 13 (2168)

RAVNE NA KOROŠKEM

Tožba zaradi „apartheida“

Danes dopoldne je na okrajnem sodišču v Celovcu prva obravnava zaradi privatne tožbe KHD proti predsednikoma nemško-slovenskega koordinacijskega odbora krške škofije dr. Valentinu Inzku in dr. Ernstu Waldsteinu ter proti ravnatelju slovenske gimnazije dr. Reginaldu Vosperniku.

KHD jih toži, ker da so ljudem okoli Feldnerja v zvezi z njihovim referendumom proti dvojezičnemu šolstvu očitali „protimanjšinsko in rasistično politiko apartheida“. Sodišče je delalo neverjetno hitro, saj od vložitve tožbe do prve obravnave ni preteklo niti mesec dni.

S toženimi osebnostmi se je med drugim solidarizirala tudi Akcija koroških kristjanov (AKC), ki v posebni izjavi med drugim poudarja, da se zdi tožba proti Inzku, Waldsteinu in Vosperniku kot prava sprevrnitev razmer, ker gre pri imenovanih prav za tiste, ki se zelo zaslužno in odgovorno zavzemajo za mirno sožitje na Koroškem.

Inzko in Waldstein sta v izjavi koordinacijskega odbora nasprotovala zahtevi po ločevanju šol, saj je, kot pravita, ločitev na šole „za Nemce“ in šole „za Slovence“ politika apartheida.

Ni dvoma, da toženi zaslužijo našo solidarnost. Posebno še, odkar vemo za škandalozno sorodnost heimatdienstovske argumentacije z nacističnimi protižidovskimi, brez dvoma rasističnimi predpisi. Ta sorodnost bi morala biti zadosten razlog, da Feldner umakne svoj referendum, ne pa, da gre očitek s privatno tožbo takorekoč potrjevat.

Vsekakor pa se spomnimo, da so Združeni narodi proglasili 19. marec za dan borbe proti apartheidu. Prav bi bilo, da si ga na Koroškem prav v teh dneh še posebej prikličemo v spomin.

SP in VP, zavrnita FP in KHD kot pred petnajstimi leti

Pred 15 leti so se svobodnjaki že prvič zaleteli v sedanjo ureditev dvojezičnega šolstva. Zahtevali so, „da je treba sistem, ko v enem razredu poučujejo v dveh jezikih, odpraviti“. Kako je tedaj poslanec Seitschnig argumentiral za ljudsko stranko, je razvidno iz faksimiliranega izvlečka na desni. Guttenbrunner kot socialist ni nič zaostajal. In svobodnjak Silla je lahko samo ugotovil, „da v tem vprašanju danes vlada enotnost med komunisti, socialisti in ÖVPlerji“.

Čemu SPÖ in ÖVP danes tako omahujeta? Čemu se ne postavita odločno proti šolskemu apartheidu? Če bi se Knafl poglobil v delo deželnega zbora, bi odkril, da je leta 1969 še nasprotoval ghetto šolam. In Wagner bi se naučil, da se zgodovina ponavlja. Zakaj se ne bi ponovila tudi kdaj v pozitivnem smislu? Zakaj ne bi SP in VP še 1984. leta odslovili svobodnjake?

Več o letu 1969 na 2. strani.

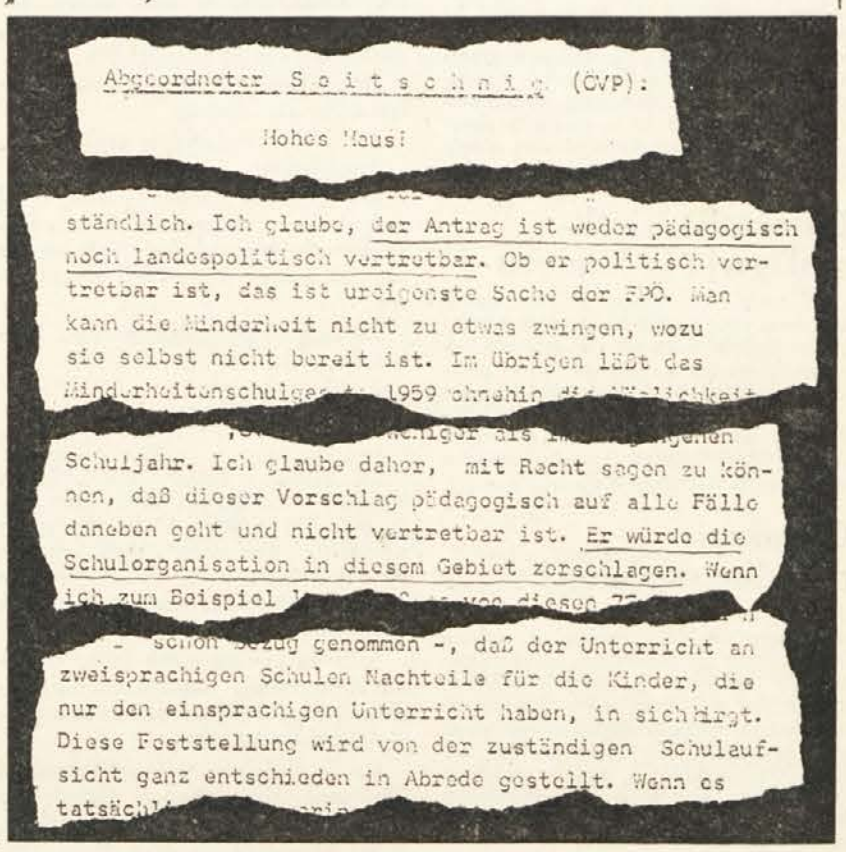

Abgeordneter S e i t s c h n i g (ÖVP):

Hohes Haus!

ständlich. Ich glaube, der Antrag ist weder pädagogisch noch landespolitisch vertretbar. Ob er politisch vertretbar ist, das ist ureigenste Sache der FPÖ. Man kann die Minderheit nicht zu etwas zwingen, wozu sie selbst nicht bereit ist. Im übrigen läßt das Minderheitenschulge[illegible] 1959 ohnehin [illegible] Schuljahr. Ich glaube daher, mit Recht sagen zu können, daß dieser Vorschlag pädagogisch auf alle Fälle daneben geht und nicht vertretbar ist. Er würde die Schulorganisation in diesem Gebiet zerschlagen. Wenn ich zum Beispiel [illegible] schon Bezug genommen -, daß der Unterricht an zweisprachigen Schulen Nachteile für die Kinder, die nur den einsprachigen Unterricht haben, in sich birgt. Diese Feststellung wird von der zuständigen Schulaufsicht ganz entschieden in Abrede gestellt. Wenn es tatsächl[illegible]

Salzburg in posledice

Nedeljske deželnozborske volitve v Salzburgu so ljudski stranki prinesle absolutno večino. Z 19 mandati bodo zdaj imeli štiri sedeže v deželni vladi. Socialisti so zgubili en mandat, prav tako svobodnjaki, ki so hkrati izpadli tudi iz deželne vlade. Zvezni koalicijski stranki sta zgubili, bonus „črnega“ deželnega glavarja se je uveljavil, zeleni alternativci niso prodrli in komunisti so ostali v istem (slabem) položaju. Takšna bi bila suhoparna slika teh volitev.

Pri socialistih in svobodnjakih, z drugim predznakom pa tudi pri ljudski stranki zdaj teče diskusija, ali je poraz oz. zmaga rezultat zvezne ali deželne politike. Diskusija je prazna. Ostaja, da so svobodnjaki zgubili desettisoč glasov, socialisti pa nad šesttisoč, medtem ko jih je ljudska stranka pridobila štirinajsttisoč.

Volilni izid ima seveda svoj pomen tudi v zveznem merilu. Vsekakor je hud udarec za vladajočo koalicijsko vlado, saj manjši koalicijski partner zgublja tla pod nogami.

Za koroške razmere najbrž ne bo toliko pomembna relativna okrepitev Haiderja nasproti Stegerju. Večjo težo bo imelo, da je deželni glavar Wagner prišel v nekoliko močnejši položaj nasproti zvezni vladi. To pa lahko pomeni — vsaj v manjšinskem vprašanju — povečano prodornost trostrankarske deželne koalicije nasproti mali vladni koaliciji.

Hrvati gredo k Sinowtzu

Prihodnji četrtek, 5. aprila, bo zvezni kancler Sinowatz na Dunaju sprejel predstavnike Hrvatskega kulturnega društva. Kancler želi, da bi ga gradiščanski Hrvati seznanili z glavnimi problemi, s katerimi so soočeni v svojem narodnostnem življenju.

Pravi napor nas še čaka

Kako oceniti sedanje relativno zatišje glede šolskega vprašanja? Kaže, da smo prestali prvi val napadov, ki jo je sprožila takorekoč predhodnica. V tem valu je prišlo na dan, da je obrambna fronta proti šolskemu apartheidu široka in razvejana. Hkrati pa se je v tem valu tudi deloma ločilo, če lahko tako rečemo, zrno od plevela. Najhujši izrastki prvotnih pobud svobodnjakov in heimatdiensta so naleteli na širok odpor. Toda hkrati se je izkristaliziralo, da sta tudi veliki stranki osvojili nekaj od teh predstav, da torej politični pritisk z referendumom le rodi svoje sadove. Kajti tako Knafl kot Wagner razmišljata o spremembah, oba jih vsaj med vrsticami tudi nakazujeta. Pri ljudskih stranki je v diskusiji „Voukov model“, in kdor je pozorno poslušal Wagnerjev nedeljski radijski govor, je lahko začutil, kako hoče zadovoljiti najmanj tri različne skupine: tiste, ki so aktivni zagovorniki sedanjega dvojezičnega šolstva, ki so bolj ali manj indiferentni, vendar strpni do te ureditve, in tretje, ki striktivno nasprotujejo vsaki konfrontaciji otrok s slovenskim jezikom.

Kaj bo prinesel drugi val? Nevarnejši bo, ker se bosta vključili veliki stranki. Najprej se bosta na deželni ravni dogovorili druga z drugo in s Haiderjem, nato pa bodo skupno šli na Dunaj k Sinowtzu, Mocku in Stegerju. Saj je manjšinska zadeva zvezna zadeva in manjšinski šolski zakon lahko spremenijo samo vse tri zvezne stranke skupno. Toda to najbrž ne bo problem, če se bodo prej politično dogovorile, v skrajnem primeru tudi do konca šolskega leta. In ni izključno, da bomo recimo pri socialistih doživeli kompleten preokret, če bo predvolilni barometer tako pokazal. Tudi v zadnjem trenutku lahko vodstvo stranke, pa čeprav morda proti volji dela baze, še skoči na vlak. Wagner pač ni Sima, ki je 1969. leta še nasprotoval vsakršnemu spreminjanju šolske ureditve.

Vsekakor nas pravi napor še čaka, namreč kako se ubraniti proti troedinemu strnjenemu nastopu merodajnih političnih silnic v deželi. Brez združenja vseh sil tudi ne bo šlo. In tu nikakor niso na mestu samopašne ugotovitve o lastni (namišljeni) aktivnosti, medtem ko da osrednji organizaciji sedita križem rok. Še manj pa rečimo drobitev sil s povsem odvečno razpravo o nekih sosvetih, ki jo lahko sproža samo, komur se skomina po politični karieri. Pogled na težavno delo pred nami nam take stvari prepoveduje.

p. w.

PREBERITE

na strani

2 Že spet Zwentendorf?

3 Uspeh naših učencev Glasbene šole

3 Ljubljanski dnevi v Celovcu

4 Občna zbora na Brnci in v Škofičah

5 Vigredni koncert v Kotmari vasi

7 Finale svetovnega pokala v Planici

8 Nadzornik Wiegele: Spremembe bi bile korak nazaj

8 SAK poražen, Šmihel in Šele igrala neodločeno

Volitve: Politiki so nervozni in nemirni

Bolj ko se približujemo jesenskim deželnozborskim volitvam, bolj postajajo vodilni ljudje v strankah nemirni in nervozni. Razumljivo, saj gre za glasove, mandate in končno za oblast. Oblast pa pomeni družabni vpliv in končno tudi izredno dvignjen gmotni položaj posameznih strankarskih funkcionarjev.

Še posebej so zaskrbljeni svobodnjaki in njihov vodja Haider. FPÖ zgublja glasove in pozicije v vsej Avstriji. Na Koroškem bi izguba nekaj stotin glasov pomenila že, da bi Haider izgubil položaj deželnega svetnika. Zato FPÖ v borbi za svoje pozicije na Koroškem ne izbira sredstev. FPÖ in KHD sta za ločeno vzgojo šoloobveznih otrok na južnem Koroškem. Torej želita mobilizirati najbolj zagrizene koroške nacionaliste, ki so prisotni v vseh treh koroških deželnozborskih strankah.

Kaj pravita k temu obe veliki stranki? V skrbi za glasove ne vesta prav, kako naprej. Vesta sicer, da je zahteva KHD in FPÖ skrajno nedemokratična, zato cincata na mestu. Proti geto šolam in proti apartheidu sta, na drugi strani pa za „nove“ rešitve. To je vsekakor nevarna politika za koroške Slovence. Že jutri se lahko veter v boju za glasove v celoti obrne proti nam.

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem je od vsega začetka opozarjala na to nevarnost. Hkrati pa smo jasno in nedvoumno poudarjali, da brez demokratičnega nemškogovorečega tabora ne bomo mogli odbiti napada na dvojezično šolstvo. V zadnjih mesecih se je pokazalo, da je velika večina južnokoroškega prebivalstva, slovensko in nemško govoreči, proti ločeni vzgoji otrok. Tudi v obeh velikih strankah je precejšen del baze proti getu za slovenske otroke. In v cerkvenih strukturah se organizira odpor, čeprav škof Kapellari do danes še ni zavzel jasnega stališča.

Trenutno je naša največja naloga, da speljemo kar največ akcij na terenu, da pomagamo organizirati odpor na bazi socialistične in ljudske stranke, da izgrajujemo nadaljnjo argumentacijo za dvojezično šolstvo in njegovo izboljšanje ter da spravimo kar največ teh argumentov med ljudi in podpremo decentralne in spontane initiative proti getu. Prav v ta namen bo v prihodnjih tednih izšla dvojezična brošura, ki jo pripravlja Slovenski znanstveni inštitut in ki bo velika podpora vsem, ki se borimo proti ločenim razredom in ločenim šolam.

Deželnozborske stranke bodo v naslednjih mesecih še bolj nervozne in nepreračunljive, manjše volilne grupacije pa so pod pritiskom, da morajo pri bližnjih volitvah doseči boljše rezultate kot pri prejšnjih.

Velika prednost ZSO in vključenih organizacij je, da kot nadstrankarska narodnopolitična organizacija slovenske narodne skupnosti nismo izpostavljeni neposrednemu pritisku volilnih terminov.

Slovenska narodna skupnost se v prihodnjih tednih in mesecih ne sme dati zmotiti tistim, ki se morajo profilirati ob volitvah, tistim, ki kot preroki trdijo, da edini delajo za narod, še najmanj pa tistim, ki nam v črnih bukvah solijo pamet, da smo premalo zavedni Avstrijci, in nas skupaj s svobodnjaki silijo brezpogojno v sosvete.

Pritisk na slovensko narodno skupnost bo v naslednjih mesecih naraščal in nikomur se ne bo težko profilirati na račun manjšine in njenih organizacij.

Toda pritiska smo navajeni skozi desetletja in stoletja. Pritisk bo rodil protipritisk. Zato bodimo enotni, vsi, ne glede na to, kateremu svetovnemu nazoru pripadamo. Organizirajmo skupen, širok, demokratičen odpor vseh koroških in avstrijskih demokratov proti napadu na šolstvo, kajti podpora demokratov je vsak dan večja. Hkrati pa počakajmo, da nam kancler Sinowatz odgovori na pismo, v katerem sta ZSO in NSKS ponovno izrazili željo in potrebo dialoga z avstrijsko vlado.

Feliks Wieser

Proti središčnim šolam

Mladi socialistični učitelji iz mesta Celovec so za ohranitev trenutne ureditve dvojezičnega pouka na ljudskih šolah in obsojajo vse poskuse FPÖ in KHD ločevati šolarje na podlagi jezikovne pripadnosti, ugotavljajo v tiskovni izjavi. Sprememba sistema ljudske šole na podlagi nacionalno-konzervativnih predstav pomeni izolacijo ne integracijo in ne odgovarja načelu skupne vzgoje vseh otrok. Obžalovanja vreden je način diskusije o dvojezičnem pouku in s človeškega stališča ga ni mogoče utemeljiti, ugotavljajo člani „Mlade generacije SPÖ" iz Pliberka, ki so se udeležili seminarja v Podnu.

Demontaža zadnjih ostankov

Demontažo dvojezičnega osnovnega šolstva odločno odklanja KKZ in v njo vključena krajevna prosvetna društva, je rečeno v resoluciji, ki so jo sprejeli na seji sosveta KKZ. Ureditev, ki jo zahtevata KHD in FPÖ, bi dejansko pomenila odstranitev zadnjih ostankov nekdanje kot idealno propagirane šolske ureditve iz leta 1945 in bi ustvarila situacijo, ki jo ves demokratični svet obsoja kot apartheid, pravijo v resoluciji.

Resolucija Kirchschlägerju in Sinovcu

„V zadnjih letih smo se zelo trudili za mirno sožitje obeh narodnosti v tržni občini Dobrla vas", zato se odločno zoperstavljamo proti zahtevam, ki bi spravile dvojezične otroke v geto-šole, ugotavljajo v skupni resoluciji Katoliška mladina, župnijski svet, Slovensko prosvetno društvo „Srce", Enotna lista in iniciativa mater — vsi iz Dobrle vasi.

Ogrožanje narodne skupnosti

Predsedniki devetih slovenskih prosvetnih društev iz Roža in Gur, ki sodelujejo v okviru „Rožanskega izobraževalnega tedna" so naslovili resolucijo deželnim in zveznim politikom, v kateri pozivajo politike, naj v okviru demokratičnih možnosti preprečijo priprave in poskuse koroške FPÖ in KHD za izvedbo ljudskega referenduma, ki ima za cilj ločevanje šolarjev. „Sleherna oblika getoizacije bi resno ogrožala nadaljnji obstoj sovenske narodne skupnosti na Koroškem" zaključuje resolucija.

Komunistični komunalci solidarni

Svojo solidarnost z zahtevo po ohranitvi in izgraditvi dvojezičnega pouka na južnem Koroškem je izrazil v posebni resoluciji (bila je naslovljena na ZSO, NSKS in KSŠŠ na Dunaju), „Zveza komunističnih občinskih odbornikov in naprednih komunalnih politikov na Koroškem". Z enotnim nastopom vseh demokratičnih sil bo mogoče preprečiti uvedbo geto-šol oz. razredov v območju manjšinskega šolskega zakona na Koroškem, pravijo v resoluciji.

Kako zboljšati pouk?

„Prosimo vas, da uvedete raziskave o tem, kako bi bilo mogoče zboljšati obliko dvojezičnega pouka" tako pozivajo zveznega kanclerja Sinovca v obširnem pismu predstavniki Slovenskega prosvetnega društva „Jepa-Baško jezero". Med drugim opozarjajo tudi na dejstvo, da skušajo protidemokratične sile v okviru demokratičnih možnosti z malimi koraki uvajati popolnoma nedemokratične razmere.

1969: SPÖ in ÖVP proti ghetto-šolam

FPÖ se je že tedaj zaletavala v dvojezično šolstvo, vendar je pogorela

Morda uspe v drugem zaletu, si bojda mislijo svobodnjaki in njihovi politični sorodniki pri heimatdienstu. Če so leta 1969 v deželnem zboru s svojim predlogom pogoreli, bo prodor leta 1984 morda srečnejši?

Za kaj gre? Jeseni 1969 je svobodnjaška frakcija v deželnem zboru vložila naslednji predlog:

Die Nachteile des gemischtsprachigen Unterrichtes an den Schulen Südkärntens sind hinlänglich bekannt. Im letzten Jahrzehnt konnten hiezu reichliche Erfahrungen gesammelt werden und wir sind der Meinung, daß das System, in einer Klasse in 2 Sprachen zu unterrichten, abzuschaffen wäre. Die Möglichkeiten sind durch das Bundesgesetz vom 19. März 1959, BGBl. Nr. 101 (§ 12) gegeben.

Die gefertigten Abgeordneten stellen daher den Antrag:

Der Kärntner Landtag wolle beschließen:

Die Kärntner Landesregierung wird aufgefordert, slowenische Schulsprengel zu schaffen und darin Schulen für die slowenische Minderheit einzurichten.

Predlog so podpisali poslanci Huber, Seywald, Geringer in Silla.

ZNAČILNE ZVEZE

Da, Huber je tisti Reinhold Huber, ki je za udeležbo pri nacističnem puču julija 1934 dobil 14 let zapora in nacistični „Blutorden", pred kratkim pa veliki častni znak dežele Koroške „za dolgoletne dejavnosti na mnogih družbenopolitičnih področjih".

In Silla je tisti Erich Silla, ki danes nastopa kot sopodpisnik heimatdienstovske akcije za referendum proti dvojezičnemu šolstvu.

Pa še nadaljnja zveza: Kriemhild Trattnig, sopodpisnica današnjega svobodnjaškega zakonskega predloga, je hči Reinholda Huberja. In za „Huberjev klan" govorijo, da je pri koroških svobodnjakih spodnesel Ferrarija in ustoličil Haiderja.

Mimo tega, da je svobodnjaška interpelacije že tedaj spremljala dejavnost heimatdiensta (ali obratno), ne gre spregledati še ene sarodnosti: predlog 1969 je prišel nekaj mesecev pred deželnozborskimi volitvami; prav tako današnji predlog. In morda se izkaže še nadaljnja sorodnost: pri volitvah 22. februarja 1970 je FPÖ zgubila enega od svojih petih deželnih poslancev. In leta 1984?

SPÖ, ÖVP IN KPÖ PROTI FPÖ

Toda pomembnejši je najbrž potek deželnozborske debate leta 1969. Kajti tedaj sta veliki stranki SPÖ in ÖVP odločno zavrnili svobodnjaški predlog, podprl pa jih je tudi komunistični poslanec Raimund, ki je tedaj še sedel v deželnem zboru.

Argumenti tedanjih govornikov socialistične in ljudske stranke so na las podobni našim današnjim argumentom. Toda današnji voditelji teh strank se poslužujejo precej drugačne govorice kot pred 15 leti. Kot da je heimatdienstovski pritisk ustvaril pogoje, da se danes že lahko lotijo naslednje etape pri demontaži dvojezičnega šolstva, medtem ko je bilo pred 15 leti še prezgodaj.

Poglejmo, kako so argumentirali tedaj.

Svobodnjaški argumenti so bili isti: nemškogovoreči otroci so zapostavljeni, zahtevamo enake možnosti za vse, hočemo centralne šole.

Proti temu so argumentirali poslanec Josef Guttenbrunner (SP), poslanec Seitschnig (VP) in poslanec Raimund (KP). Iz stenografskih protokolov deželnega zbora povzemamo naslednje odlomke iz proračunske debate med 24. in 28. novembrom 1969.

„HOČEJO GHETTO-ŠOLE"

RAIMUND je takrat takoj spregledal namen svobodnjaške pobude:

Die freiheitlichen Abgeordneten schlagen jetzt die Abschaffung des zweisprachigen Unterrichts und die Einführung eigener slowenischer Schulen vor. Sie benützen dies als ihren wichtigsten Wahlschlager bei der bevorstehenden Landtagswahl. Damit will man nichts anderes als dem Slowenischunterricht in absehbarer Zeit in Kärnten überhaupt den Garaus zu machen. (Stenografski zapiski 44. seje 21. zakonodajne periode, str. 495/496)

In naprej:

Ich habe den Eindruck — ich weiß nicht, ob andere bei der Erarbeitung dieses Antrages auch das gedacht haben — daß gewisse Kreise daran interessiert sind, daß wir die slowenische Minderheit einfach in ein Ghetto zwängen, und dies soll auf eine raffinierte und demokratisch getarnte Art geschehen, in Fortsetzung einer Politik, die vor nicht allzulanger Zeit mit Methoden des individuellen Terrors und der systematischen Aussiedlung der Minderheit als sogenannte Endlösung praktiziert wurde. (str. 496/497)

To kvalifikacijo kot siljenje v getto sta povzela tudi GUTTENBRUNNER in SEITSCHNIG:

GUTTENBRUNNER: *Der Herr Abgeordnete Raimund hat den Ausdruck „Ghettoschule" gebraucht. Es gibt keinen zutreffenderen Ausdruck dafür als diesen. Es wäre ein Unglück für unser Land, wenn wir uns zu Maßnahmen hinreißen ließen, die die Kinder der Minderheit im Schulwesen in ein Ghetto zwingen würden.*

(stran 504)

In SEITSCHNIG:

Die Realisierung eines solchen Antrages würde die Minderheit wirklich in die Isolierung und ins Ghetto drängen. (str. 509)

Takratni poseg SEITSCHNIGa, ki je govoril za celotno ljudsko stranko je še posebej zanimiv. Že sama politična argumentacija govori tak jezik, da bi si današnji predsednik ÖVP lahko marsikaj sposodil:

Der Antrag hat an sich nicht überrascht, er ist aber für mich und für viele unverständlich. Ich glaube, der Antrag ist weder pädagogisch noch landespolitisch vertretbar. Ob er politisch vertretbar ist, das ist ureigenste Sache der FPÖ. Man kann die Minderheit nicht zu etwas zwingen, wozu sie selbst nicht bereit ist. (str. 506)

Ali pa naslednji odlomek:

Ich glaube aber auch, daß dieser Antrag im Hinblick auf landespolitische Interessen nicht vertretbar ist. So wenig wir es wünschen, daß die österreichische Gemeinschaftsschule durch eine Trennung nach religiösen Gesichtspunkten zerschlagen wird, so wenig können wir daran interessiert sein, daß diese Schulen nach nationalen Gesichtspunkten getrennt werden. (str. 508)

NI ZAPOSTAVLJANJA NEMŠKIH OTROK

Glede domnevnega zapostavljanja neprijavljenih otrok je našel GUTTENBRUNNER jasne besede:

Die Nachteile, die sogenannten Schäden, die Zerstörung der gleichen Chancen für alle Kinder, die in einer Klasse unterrichtet werden, in der es auch eine zweisprachige Abteilung gibt, werden maßlos übertrieben. Es gibt keine gravierenden Unterschiede zwischen den Schulleistungen im Bezirk Völkermarkt und im Bezirk St. Veit an der Glan. Was die Repetentenquote anbelangt, gibt es keinen gravierenden Unterschied zwischen dem Durchschnitt der Schulen mit zweisprachigem Unterricht und dem Durchschnitt der Schulen etwa im Bezirk St. Veit an der Glan. (...) Herr Kollege Silla, ich möchte also ausdrücklich sehr davor warnen, etwas, was miteinander leben muß, im Guten und im Bösen, auseinander zu erziehen. (str. 505)

Morda še bolj jasen je v tej zvezi bil SEITSCHNIG:

Kollege Silla hat gemeint, daß der Unterricht an zweisprachigen Schulen Nachteile für die Kinder, die nur den einsprachigen Unterricht haben, in sich birgt. Diese Feststellung wird von der zuständigen Schulaufsicht ganz entschieden in Abrede gestellt. (...) Ich möchte noch ein pädagogisches Moment im Zusammenhang mit diesem Problem aufzeigen. Im Zuge der Schulreform überlegt man sogar, in der Grundschule ab der dritten bzw. ab der vierten Schulstufe Fremdsprachenunterricht einzuführen. Glauben Sie, daß es ein Nachteil ist, wenn die Kinder des einsprachigen Unterrichts wenigstens im Ohr die zweite Sprache mitbekommen? Ich glaube nicht. (...) Ich glaube daher mit Recht sagen zu können, daß dieser Vorschlag pädagogisch auf alle Fälle daneben geht und nicht vertretbar ist. Er würde die Schulorganisation in diesem Gebiet zerschlagen. Wenn ich zum Beispiel lese, daß es von diesen 77 Volksschulen mit zweisprachigem Unterricht zehn Schulen mit insgesamt 160 zweisprachigen Schülern gibt, dann entfallen im Schnitt auf eine dreiklassige Schule 16 Schüler, die zum zweisprachigen Unterricht angemeldet sind. Entweder schafft man für diese 16 Schüler eine einklassige Schule mit allen Nachteilen des Abteilungsunterrichts von der ersten bis zur fünften Schulstufe, oder man bildet Zentralschulen für Schüler, die nur slowenisch unterrichtet werden sollen, mit weiten Schulwegen. Ich glaube es ist beides nicht vertretbar. Sie wollen einen Vorteil für die Schüler des einsprachigen Unterrichtes durch diese Trennung einhandeln. Ich glaube, daß Sie damit auch die Schulen und damit die Schüler der deutschsprachigen Schulen treffen. Denn auch die übrigen Schulen würden dann in der Organisationsform sinken, aus einer dreiklassigen Schule würde eine zweiklassige werden und aus der zweiklassigen eine einklassige. (str. 507/508)

V zvezi s slovensko gimnazijo, ki jo skušajo prikazati kot od Slovencev hoteni ghetto, pa je GUTTENBRUNNER že tedaj rekel tole:

Der Hinweis auf das Bundesgymnasium ist im übrigen deshalb interessant, weil ich aus der Entstehungsgeschichte des Gesetzes über diese Schule weiß, daß die slowenische Minderheit gar kein slowenisches Gymnasium haben wollte. Die wollte ein zweisprachiges Gymnasium haben. Es hat in der Gesetzgebung Leute gegeben, die der Meinung waren, man müsse ihnen ein slowenisches Gymnasium geben, denn das werde früher kaputt sein, als es entstanden sein wird. Es ist nicht so gekommen.

(str. 504)

KAKO BO DANES?

Stališča pred 15 leti so torej bila jasna. O današnjih tega ne moremo reči. Petnajst let je bilo očitno dovolj, da so se spremenila v škodo dvojezičnega šolstva. Predsednik današnje ÖVP Knafl naj se spomni, kaj je tedaj rekel o centralnih šolah (*„Da sind wir dagegen!"*), predsednik socialistične stranke pa naj si prebere Guttenbrunnerjeve misli.

Toda kaj naj rečemo o dr. Einspielerju? Kako je o njem, ki je tedaj še sedel med ÖVP-jevskimi poslanci v deželnem zboru, že rekel njegov kolega Knafl: *„Der Herr Dr. Einspieler ist gegen diesen Antrag der Freiheitlichen Partei."*

Že spet Zwentendorf?

Po ljudskem glasovanju pred nekaj leti, ko se je avstrijsko prebivalstvo z večino izreklo proti jedrski elektrarni na Nižjem Avstrijskem, je zavladalo precejšnje zatišje okoli Zwentendorfa. Politiki se niso več oglašali, ker so očitno čakali, da čez celotno zadevo zraste trava. Vodilni možje pri socialistih pa so kljub vsemu računali s pogonom atomske elektrarne, saj reaktorja nikakor niso porušili, temveč ga zdaj konzervirajo že sedmo leto. Stroški za ohranjanje te „atomske ruševine", kot Zwentendorf imenujejo številni politiki, gredo v milijone, kar seveda močno bremeni državni proračun.

Pretekli teden se je presenetljivo oglasil sam kancler Sinowatz, ki se zanj ve, da se oglasi le redkokdaj, če pa se oglasi, tedaj samo zato, da bi zatrdil, da so problemi zapleteni in vse skupaj ni enostavno. Pri Zwentendorfu se mu zadeva očitno zdi enostavna: ljudstvo naj ponovno odloča o stvari, o kateri je že odločilo. Spremenilo se medtem ni nič: problem dokončnega odlaganja atomskega gnoja še vedno ni rešen, govorice, da bi ga prevzela Kitajska, niso nič kaj konkretne, zlasti pa vprašanje varnosti ni rešeno. Če bi začela elektrarna z obratom, žarevanja atomskih reaktorjev slej ko prej ni mogoče ustaviti in preprečiti. Drug vidik — nanj opozarjajo številni politiki in ekonomisti, ki so pred leti še zagovarjali izkoriščanje atomske energije — pa speljuje vprašanje sploh na drugo raven. Medtem ko so prej stalno zatrjevali, da je tovrstna energija najbolj cenena, da se z njo osvobajamo odvisnosti od arabske nafte, da je energija iz kaloričnih elektrarn predraga itd., pa zdaj merodajni gospodarstveniki, ki seveda nimajo nikakršnih moralnih pomislekov proti jedrski energiji, te argumente postavljajo na laž. Zdaj trdijo, da je atomska energija med najdražjimi na svetu, kajti ameriške in nemške izkušnje dokazujejo, da je jedrska tehnologija silno občutljiva za tehnične okvare, da v ZDA skoraj polovica vseh reaktorjev „stoji" zaradi tehničnih okvar itd. Vsak dan zastoja atomskega reaktorja pa povzroča na stotisoče šilingov škode. Tako se tudi v ZDA, v vodilni državi na področju jedrske energije, vračajo k pridobivanju energije po konvencionalni poti.

V Avstriji pa hočejo, če bo šlo po kanclerjevi volji — njegova volja pa gotovo ni volja celotne stranke — ponovno odpreti vprašanje, ki je v bistvu že rešeno. Ljudstvo je glasovalo. Toda kaj je vreden tak referendum, če ga bodo hoteli politiki ponavljati, dokler ne bo prišlo do zaželenega rezultata? Morda pa drže govorice, ki se širijo po Dunaju, da išče doslej precej nesrečni strankin predsednik in kancler samo pot, da bi se poslovil od politike — tako da bi izid novega „atomskega glasovanja" povezal s svojo nadaljnjo politično usodo?

fra-ter

„Zdravi otroci - naše bogastvo"

Kakor vsako leto, bomo tudi letos 7. aprila obhajali svetovni zdravstveni dan, ki ga je svoječasno proglasila svetovna zdravstvena organizacija z namenom, da bi čim širšo mednarodno javnost sproti opozarjala na najbolj aktualna vprašanja zdravstva. Zato vsakoletni zdravstveni dan tudi poteka pod določenim geslom, ki se letos glasi: „Zdravi otroci — naše bogastvo".

V času, ko naraščajo nevarnosti telesnih in psihičnih poškodb človeka, je treba še posebej skrbeti za zdravo doraščanje otrok. Dosledno spoštovanje in upoštevanje čistoče na vseh življenjskih področjih in v našem načinu življenja mora biti glavna zapoved zlasti za otroke — in to vključuje danes tudi zahteve psihohigiene in socialne higiene.

Temi letošnjega svetovnega zdravstvenega dneva je tudi avstrijska delovna skupnost za ljudsko zdravstvo posvetila svoj aprilski posnetek na zvočni trak, ki ga je možno poslušati po telefonu. Na Koroškem je treba zavrteti telefonsko številko (0 42 22) 196, če kdo želi poslušati izvajanja univ. prof. dr. Walterja Swobode, strokovnega zdravnika za otroško zdravstvo na Dunaju.

Volitve v delavsko zbornico

Tokrat na zadnji strani objavljamo pogovor s prvim kandidatom ÖAAB za volitve v delavsko zbornico. V naslednji številki bomo predstavili tudi še kandidate socialističnih in komunističnih sindikatov in seveda Koroško Solidarnost. V ospredju bodo tudi tam vprašanja v zvezi z južnokoroškim prostorom in slovensko narodno skupnostjo.

Kontaktna leča 84

Mladinski kulturni festival „Kontaktlinse 84 — Kontaktna leča 84" bo letos med 10. in 14. aprilom spet v prostorih Zvezne gimnazije za Slovence. Literarne, likovne glasbene, gledališke in filmske prireditve bodo vedno med 16. in 21. uro, prireditelj teh dijaških kulturnih dnevov pa so zastopniki dijakov splošno izobraževalnih višjih šol iz Celovca.

OD 8. APRILA DO 10. MAJA 1984:

Ljubljanski dnevi v Celovcu

V okviru redne kulturne izmenjave med Celovcem in Ljubljano, bodo v času od 8. aprila do 10. maja letos v glavnem mestu Koroške potekali Ljubljanski dnevi. V tem času se bodo v raznih dvoranah celovških kulturnih ustanov odvijale številne prireditve, na katerih bo slovensko glavno mesto v Celovcu predstavilo svoje kulturne dosežke.

Na dan slavnostne otvoritve, 8. aprila, bosta v veliki dvorani Doma glasbe Slovenska filharmonija in celovški Madrigalchor pod vodstvom dr. Nikolausa Fheodoroffa izvajal oratorij **„Messias“**, delo skladatelja Friedricha Händla. To bo brez dvoma lepa demonstracija kulturne kooperacije med celovškim in ljubljanskim ansamblom. Zato je pričakovati, da bo na prihodnjih Celovških dnevih v Ljubljani prišlo do podobne izvedbe dela slovenskega avtorja.

V ponedeljek 9. aprila bo v Mestnem gledališču v Celovcu gostoval ansambel MGL z delom Iva Brešana **„Hudič na filozofski fakulteti“**. Komad bodo uprizorili v izvirniku, hkrati pa bodo delo simultano prevajali v nemščino. 10. aprila bodo v Mestni hiši odprli razstavo **„Mladi slovenski umetniki“**, ki bo odprta do 21. aprila. V času od 10. do 18. aprila bodo v restavraciji Volkskeller kulinarični dnevi z jestvinami in pijačami iz Jugoslavije. Prav tako bo v torek 10. aprila v Celovcu gostovalo Lutkovno gledališče iz Ljubljane, ki bo v Mestnem gledališču uprizorilo Jurčičevo **Kozlovsko sodbo na Višnji gori,** katero je za gledališče priredila Svetlana Makarovič. 11. april bo stal v znamenju slovenskega filma. V celovškem Volkskinu bodo namreč prikazali kar tri produkcije in sicer **„Rdeči boggi“, „Splav meduze“** in **„Karolina Žašler“**, za uvod pa bodo vedno vrteli film **„Stara cukrarna“.** V okviru sejma „Dopust“ bo tudi Ljubljanski dan, in sicer 13. aprila, tedaj se bo slovensko glavno mesto v Celovcu predstavilo s posebnim sporedom; na predvečer 12. 4. bo na celovški univerzi Okrogla miza, tedaj bo beseda tekla o „Slovenski kulturi 60-ih in 70-ih let“. Posebno je treba naglasiti gostovanje **APZ „Tone Tomšič“** iz Ljubljane, ki bo 16. aprila ob 19.30 uri nastopil v Domu glasbe.

Zaključek Ljubljanskih dnevov v Celovcu bo veljal mladini. V Četrtek 26. aprila bodo v auli vetrinjske glavne šole odprli razstavo **„Naše mesto“.** Na razstavi sodelujejo učenci obeh mest — Ljubljane in Celovca — ki so vsak po svoje narisali motive svojega mesta. Razstava bo odprta do 10. maja. Isti dan se bo mladina obeh mest pomerila v košarki, rokometu, namiznem tenisu, plavanju, sabljanju in odbojki. Tekme bodo v športnih centrih Šentpeter, Šentrupert in v Vetrinju. V petek 27. aprila pa bo v Domu glasbe koncert ljubljanskega „Studia za tolkala“.

Iz opisanega sporeda Ljubljanskih dnevov v Celovcu je razvidno, da se bodo Ljubljančani v Celovcu predstavili s široko paleto svoje kulturne dejavnosti. Zato bo marsikatera prireditev zanimiva tudi za pripadnike slovenske narodne skupnosti, ki živijo v Celovcu oz. okolici.

XIII. GLASBENO TEKMOVANJE V SLOVENIJI:

Drugo mesto za trio Filipič

V Ljubljani in Mariboru se je od 16. do 18. marca odvijalo XIII. tekmovanje učencev in študentov glasbe Slovenije. Na tekmovanju je sodelovalo 36 godalnih, pihalnih in trobilnih komornih skupin, 5 harmonikarskih orkestrov, dva pevska zbora in en pihalni orkester. Skupno je nastopilo 44 ansamblov z 330 tekmovalci iz 12-ih glasbenih šol, obeh srednjih glasbenih šol (Ljubljana in Maribor), iz akademije za glasbo, iz Glasbene Matice Trst in iz Glasbene šole na avstrijskem Koroškem. Tekmovanje so priredile Zveza društev glasbenih pedagogov Slovenije, Skupnost glasbenih šol Slovenije in Glasbena mladina Slovenije.

Rezultati tekmovanja so pokazali izredno kvaliteto slovenskega komornega muziciranja, namreč preko polovica ansamblov (24) je dosegla I. nagrado, 11 je bilo II. nagrad, 8 tretjih in le ena pohvala. Med vsemi se je tudi zelo visoko uvrstil ansambel iz Koroške, to je trio blokflavt, ki ga sestavljajo Kristijan, Hanzi in Ursula Filipič iz Velinje vasi pri Bilčovsu. Dosegli so II. nagrado v I. kategoriji pihalnih in trobilnih ansamblov. Ansambel, ki ga vodi podpisani, se je formiral prav za to tekmovanje. Žal ne bodo dolgo skupaj, ker odhaja Ursula študirat na visoko šolo. Oba brata in sestra so dokazali, kako se lahko z vztrajnostjo in sodelovanjem doseže pomemben uspeh. V kratkem bodo igrali še na reviji gorenjskih glasbenih šol na Jesenicah in na II. srečanju mladih slovenskih glasbenikov treh dežel, ki bo 12. aprila v Celovcu.

Pravzaprav pa trio Filipič ni bil edini koroški ansambel na tekmovanju. Visoko I. nagrado je dosegel tudi 50-članski pihalni orkester glasbene šole iz Raven na Koroškem. Tudi naši rojaki iz Trsta so se dobro odrezali, saj so z mladinskim pevskim zborom p. v. Stojana Kureta dosegli I. nagrado, z harmonikarskim orkestrom pa drugo. Vsi prvonagrajenci se bodo udeležili zveznega tekmovanja, ki bo od 19. do 22. aprila v Prištini.

Pokrovitelj tekmovanja je bila Zveza kulturnih organizacij Slovenije, katere predsednik Jože Osterman je bil tudi predsednik častnega odbora tekmovanja. V tem svojstvu je govoril pred zaključnim koncertom, ki je bil v soboto 17. marca v Slovenski filharmoniji. Koncerta sta se udeležila tudi tajnik Slovenske prosvetne zveze dr. Janko Malle in član Kuratorija za Glasbeno šolo na Koroškem Hanzi Kežar.

prof. Lovro Sodja

Nagrada za L. Gobca

Med dobitniki letošnje Žagarjeve nagrade je tudi ravnatelj vuzeniške osnovne šole Lojze Gobec. Kot znano, Žagarjeve nagrade podeljuje Izobraževalna skupnost SRS za zgledno delo na vzgojno-izobraževalnem področju.

Lojze Gobec je kot pobudnik in vodja vsakoletne vuzeniške likovne kolonije znan in priljubljen tudi med našimi pedagogi in šolsko mladino, saj je v teku zadnjih dveh desetletij mnogo naših otrok v Vuzenici preživelo del svojih počitnic in se tam urilo v slikarskih veščinah.

Ravnatelju Lojzetu Gobcu k nagradi, ki nosi ime znanega ljudskega učitelja, revolucionarja in narodnega heroja Staneta Žagarja, iskreno čestitamo.

Teden slovenskega filma uspešno zaključen

Minuli teden je stal v znamenju slovenskega filma. V Velikovcu, v Šentjakobu v Rožu in na Čajni v Ziljski dolini so krajevni kinematografi vrteli filme, na katere je Slovenska prosvetna zveza skupno s krajevnimi društvi vabila v okviru Tedna slovenskega filma. Tako so organizatorji tudi letos ugodili želji ljubiteljev slovenske filmske umetnosti, da jim spet posredujejo zaželene filme.

Čeprav je organzacija take prireditve povezana s precejšnjimi težavami, je Teden slovenskega filma bil uspešen, zlasti predstavi mladinskih filmov, katere je obiskalo veliko število mladine. To posebno velja za predstavo v Velikovcu, kamor so učitelji z vseh okoliških krajev z mladino prišli gledat film Srečno Kekec. Tudi film Sreča na vrvici, katerega so vrteli v Šentjakobu v Rožu, je videlo precej mladine. To spet potrjuje, kako dobre mladinske filme producirajo v Sloveniji. Filmov o korajžnem Kekcu so posneli kar več, zato naša mladina vedno spet želi videti Kekčeve dogodivščine na platnu. Tudi filma Sreča na vrvici pri nas že poznamo in se ga mladina vsakič znova razveseli. Tudi filme za odrasle je SPZ izbrala na željo krajevnih organizatorjev, zato smo ponovno videli film Deseti brat in Lucija, prvič pa film Amandus. Slednji je bil po vsebini nekoliko zahtevnejši, vendar je prav, da smo spoznali tudi del zgodovine iz časov bojev med protestantizmom in katolicizmom. Kot predfilm je SPZ tokrat posredovala znani televizijski film Ta hiša je moja, pa vendar moja ni, le Ziljani so spet želeli videti film o njihovem štehvanju.

Teden slovenskega filma je brez dvoma ponovno potrdil, da je med našimi rojaki od Zilje do Podjune veliko znimanja za slovensko filmsko produkcijo, in prav je, da Slovenska prosvetna zveza v svoj kulturni načrt vključuje posredovanje sedme umetnosti ljudem tostran Karavank. Ob tej priložnosti bi morda kazalo, da bi pri naslednji tovrstni prireditvi SPZ vključila tudi Celovec, kjer bi taka predstava gotovo našla dober odziv — kot so to pokazale tudi premiere nekaterih filmov pred leti.

Razstava

Slovenska slikarka Liza Lik bo razstavljala v Celovcu. S svojimi deli se bo predstavila v knjigarni Mohorjeve, Viktringer Ring 26. Slikarko, ki prihaja iz Ljubnega ob Savinji, bo predstavil in o njenem delu spregovoril umetnosti kritik iz Ljubljane dr. Ivan Sedej.

Odprtje razstave bo v ponedeljek 2. aprila 1984 ob 18. uri.

Mile Klopčič

Minuli teden je v Ljubljani umrl pesnik Mile Klopčič. Z njim je slovenska književnost izgubila najvidnejšega predstavnika socialne poezije. Klopčič pa je tudi kot prevajalec opravil pomembno delo. V slovenščino je mojstrsko prevedel pesmi Puškina, Lermontova, Krilova in Bloka.

Mile Klopčič se je leta 1905 rodil v Franciji, kjer je oče bil rudar. Kot otrok se je s svojimi starši vrnil v domovino. Že v mladih letih se je priključil revolucionarnemu gibanju in zaradi tega več let prebil v zaporih. V času okupacije je bil v partizanih in tam napisal znano enodejanko „Mati“. Mile Klopčič je po osvoboditvi deloval kot urednik, ravnatelj SNG in je do upokojitve bil znanstveni svetnik Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Mile Klopčič je za svoje prevajalsko delo prejel Prešernovo nagrado, za njegovo delo na kulturnem področju pa leta 1970 tudi nagrado AVNOJ.

Ženitev v Železni Kapli

Kot vedno, kadar nastopajo v Železni Kapli Jezerjani, je tudi ob sobotnem gostovanju starih znancev in prijateljev bila farna dvorana do zadnjega kota polna.

Kapelčani iz vseh grap, med njimi tudi številni sorodniki nastopajočih, pa še gladelci iz nekaterih drugih krajev Podjune so prišli, da si ogledajo predstavo komedije Gogolja „Ženitev“.

Prav dobro so zadeli, saj je bilo veselo, da malokdaj. Že sam ženin Podkaljosin je bil ogleda vreden, čeprav so možakarji na odru „ogledovali“ bolj nevesto Agatjo, ki tudi ni bila kar tako. Skratka, gledalci so se iz srca smejali ter odšli veseli in zadovoljni domov. Jezerjanom je namreč ponovno uspelo dokazati, da so dobri igralci. Del uspeha gre seveda tudi režiserju Silvu Ovsenku.

PD Jezersko in SPD Zarja trajno sodelujeta že 24 let, to povezovanje sloni na osebnem poznanstvu z obeh strani meje. Sedaj pobudnika Lojze Eržen in Peter Kuhar lahko z zadovoljstvom gledata na prehojeno pot, ki je prinesla, da se je prijateljstvo prosvetašev in ljudi iz Kaple in Jezerskega razvilo iz kulturnega tudi na druga področja in se utrdilo.

Zato bo gotovo velik dogodek pobratenje občin Železna Kapla in Kranj, ki je že sklenjeno. To velja za vse občane, še posebej pa za SPD Zarja, ki je k temu koraku brezdvomno prispevalo tudi z dejanji.

Predstavo so obiskali za občino Kranj sekretar občinske konference SZDL Roman Nahtigal ter član Izvršnega sveta Bojan Potočnik, za Železno Kaplo podžupan Mihi Kuhar in vodja urada gospod Paul Kurnik. Gostom in številnim obiskovalcem je izrekel dobrodošlico predsednik Zarje Miha Traunik.

M. T.

12. Globaški kulturni teden

OD 25. MARCA DO 8. APRILA 1984

Prireditelja: SKD v Globasnici in SPD „Edinost“ v Štebnu

Petek 30. marca ob 20.30 uri pri Šoštarju
dv. sv. dr. Valentin Inzko: **„Razvoj in perspektive sedanje ureditve dvojezičnega šolstva“** Predavanje z diskusijo

Nedelja 1. aprila ob 14.30 uri pri Šoštarju
Srečanje folklornih skupin: folklorna skupina „Valentin Kokalj“ z Visokega pri Kranju, folklorna skupina „Vinko Korže“ iz Cirkovce, globaška folklorna skupina SKD, otroška folklorna skupina SPD „Trta“ iz Žitare vasi

Sreda 4. aprila ob 20.00 uri v gostilni Štekl
Major Adolf Reiter: **„Nove določbe iz uredbe o cestnem prometu — Prometne nezgode s traktorji in aktualne teme iz današnjega cestnega prometa“**

Petek 6. aprila ob 20.30 uri v gostilni Juena, Čepiče
dr. Emil Smolnig — predavanje z diskusijo: **„Splošna zdravstvena vprašanja“**

Sobota 7. aprila ob 14.00 uri v ljudski šoli v Globasnici
prof. Janez Bitenc: **„Naučimo se novo pesmico“**

Nedelja 8. aprila ob 14.30 uri pri Šoštarju
Koncert MoPZ „Slava Klavora“ iz Maribora

AULA SLOVENICA

CELOVEC, PAULITSCHGASSE 5–7

vabi na

otvoritev razstave slikarskih del akademskega slikarja

Franca Pavlovca

(1897–1959)

ki bo v ponedeljek, dne 2. aprila 1984 ob 19. uri.

Razstava bo odprta do 13. aprila, od ponedeljka do petka od 13. do 16.30 ure.

Prisrčno vabljeni!

Občna zbora dveh krajevnih društev

SPD „EDINOST" V ŠKOFIČAH

Slovensko prosvetno društvo „Edinost" v Škofičah je minulo soboto svoje člane vabilo na občni zbor v prostorih pri Ferdiju Jägerju. Vabilu se je odzvalo mnogo članov in prijateljev društva. Občnega zbora pa se je udeležil tudi tajnik Slovenske prosvetne zveze dr. Janko Malle, kateremu je predsednik Herman Jäger izrekel posebno dobrodošlico.

Vsi vemo, da SPD „Edinost" deluje v zelo težavnih razmerah, zato je sleherna aktivnost tembolj razveseljiva. Iz delovnega poročila, ki sta ga podala predsednik Herman Jäger in tajnik Drago Pörtsch je bilo razvidno, da je odbor v zadnji poslovni dobi deloval po zastavljenem načrtu. Pri tem je posebno prišlo do izraza, da so se člani odbora prizadevali za gradnjo otroškega vrtca v Škofičah. Tu je predvsem šlo za ustrezno zemljišče in tozadevna pogajanja s pristojnimi forumi. Zato je razumljivo, da bodo škofiški prosvetaši tudi v bodoče storili vse, da bo prišlo do realizacije tega projekta v Škofičah. Otroški vrtec bo za Škofiče gotovo velika pridobitev, od katere si tamošnji kulturni delavci obetajo tudi novih impulzov in možnosti za kulturno delovanje.

Občni zbor je za predsednika ponovno izvolil Hermana Jägerja, za podpredsednika Stanka Pörtscha, za tajnika Andrejo Jäger, za blagajnika pa Draga Pörtscha. V odbor pa so bili izvoljeni še Ani Umek, Tevžej Koschier, Ernst Piček, Ferdi Jäger in Folti Piček.

Novo izvoljenemu odboru je čestital tajnik SPZ dr. Janko Malle in v imenu svoje organizacije obljubil, da bo društvu pomagala pri uresničevanju njenih zastavljenih ciljev. Ob tej priložnosti pa je nakazal tudi na nevarnost politike FPÖ in KHD, ki skušata doseči ukinitev dvojezičnih šol in uvedbo ločenih šol.

SPD „DOBRAČ" NA BRNCI

Občni zbor Slovenskega prosvetnega društva „Dobrač" na Brnci je stal v znamenju obnove odrske dejavnosti v tem društvu. Kot znano, so tam igralci v režiji Slavke Kropivnik naštudirali komedijo „Naši ljubi otroci", s katero so se uspešno predstavili na domačem in na odrih sosednjih društev. To je bila tudi glavna aktivnost društva v zadnjem času, saj so člani igralske skupine imeli kar 33 vaj. Seveda je društvo v letih od zadnjega občnega zbora izvedlo tudi vrsto drugih prireditev. S posebnim uspehom prireditev „pokaži kaj znaš" in gostovanja skupin sosednjih društev. Odbor je imel 6 sej ter stalne stike s SPZ, katere prireditev so se udeleževali tudi društveni člani, s trenutno 82 člani.

Vse to je bilo povedano v poročilih občnega zbora. Čeprav Janko Ojcl še ni v letih, je po njegovi želji – po desetletnem predsedniko vanju – občni zbor za novega predsednika izvolil mag. Marjana Galloba. Tudi nadaljnji člani predsedstva so deloma novi, kar potrjuje dejstvo, da se na Brnci mladina vključuje v prosvetno dejavnost. Tako je Janez Debevec postal podpredsednik, tajnik Štefan Hudl, blagajnik pa Peter Kravanja. Seveda so v odboru ostali tudi starejši prosvetaši Janko Ojcl, Rudi Pichler, Franc Wutti st., nova v odboru pa je Majda Mikl.

Novi predsednik Marjan Gallob je dosedanjemu predsedniku Ojclu izrekel zahvalo za njegovo dolgoletno delovanje, hkrati pa je predložil načrt za bodoče društveno delo. Društvo bo tudi v bodoče skušalo delovati na dramskem področju, organiziral bo izlet povezan z gostovanjem igralcev, razvilo bo športno dejavnost, organiziralo razna predavanja in člane potom okrožnice seznanjalo o svojem delu.

Tajnik SPZ dr. Janko Malle je društvu čestital k uspešnemu delu in svetoval, da bi društvo obnovilo tudi delo z najmlajšimi, ki so se uspešno predstavili na prireditvi Pokaži kaj znaš.

CELOVEC

Manifestacija prijateljstva

V sredo 21. marca je bila v Celovcu v bivših prostorih Delavske zbornice izredno uspela družabna prireditev z naslovom „Opatija – Celovec". Prireditelj tega družabnega večera je bilo Avstrijsko-jugoslovansko društvo, ki ima tudi največ zaslug za dobre medsebojne stike med Opatijo in Celovcem.

V nabito polni dvorani so govorniki – župan Opatije inž. Vinko Surina, celovški župan Leopold Guggenberger in podpredsednik A-J društva Thomas Truppe – med drugim naglasili veliko prijateljstvo med obema mestoma, ki ga hočejo v prihodnosti še bolj okrepiti.

V posebno kreiranem filmu je bila predstavljena Opatija kot kraj, ki ima poleg naravnih lepot tudi velike prednosti za človekovo zdravje; tu je še posebno znana „Talasterapija", kjer zdravijo ljudi, ki imajo težave z dihali, srcem in revmo.

Kot posebnost tega večera sta bila vsekakor kulturna prispevka Opatijčanov v obliki folklornih nastopov skupine „Opatija" in akordeon ansambla „Riviera" ter Koroščev v zasedbi folklorne skupine iz Poreč in A-cappella ansambla. Nastopajoči so bili deležni navdušenega aplavza.

Kot že omenjeno je bila velika dvorana Delavske zbornice nabito polna, čemur se niti ne čudimo, saj so bili ob tej priložnosti izžrebani številni dobitki v obliki dopustov v opatijskih hotelih.

Ta „večer s prijatelji", tako so ga tudi imenovali, gotovo ni bil zadnji, saj ima izredno agilni tajnik A-J društva Werner Pressl še mnogo podobnih akcij na programu, ki služijo dobrososedskim odnosom obeh sosednih držav. Avstrijsko-jugoslovansko društvo ima vsekakor mnogo zaslug, ne samo pri utrjevanju medsebojnih stikov, marveč tudi na področju turizma, saj vsako leto organizira potovanja v jugoslovanske kraje in s tem pomaga spoznavati sosednjo državo z vsemi njenimi posebnostmi, kar je tudi pomemben prispevek v korist boljšemu medsebojnemu razumevanju.

Šentjakob v Rožu

KOZLOVSKA SODBA V VIŠNJI GORI

v torek 10. 4. 1984 ob 20. uri v farni dvorani

Gostuje Ljubljansko lutkovno gledališče in kitarist Joakin iz Kolumbije s sporedom latinsko-ameriških in klasičnih kompozicij.

Prireditelj: SPD „Rož" v Šentjakobu

Zveza koroških partizanov

vabi na

spominsko svečanost

ob grobu padlega narodnega heroja Franca Pasterka-Lenarta

v nedeljo 8. aprila 1984 ob 11. uri na pokopališču v Železni Kapli. Na sporedu bodo polaganje vencev, govori in pevski nastopi.

Odbor

Slovenska prosvetna zveza in Farna mladina Vogrče vabita na

MLADINSKO REVIJO

v nedeljo 1. aprila 1984, ob 14.30 uri v gostilni pri ŠKOFU v Vogrčah.

Sodelujejo: Ansambel „Energija", mladinski zbor „Podjuna" - Pliberk in številne otroške skupine iz pliberške okolice s pevskimi, instrumentalnimi in še drugimi prispevki.

Prisrčno vabljeni!

Drveša vas pri Pliberku

Nedavno tega so se zbrali sorodniki, znanci in prijatelji pri gospej Mojcki Stefitz v Drveši vasi, da ji sežejo v roko in ji zaželijo za njen 80. življenjski jubilej vse najboljše, da bi še dolgo uživala leta lepe jeseni in da bi bila tudi v bodoče živahna in zdrava.

Gospa Mojcka Stefitz pd. Pumpernikova Mojcka se je rodila pri Pumperniku na obronku Komlja kot otrok najemnikov grofove posesti. Kot njeni starši najemniki Pumpernikove domačije grofa Turna, ki so vse svoje življenje prebili v grofovih gozdovih kot drvarji ali kot nabiralci raznih gozdnih sadežev, tako je morala tudi mlada Mojcka okusiti vso trdoto življenja po širnih borštih grofove posesti. Življenje je bilo tedaj povsem drugačno in le težko za primerjati z današnjih časom. Edini zaslužek za najemnike je bilo delo v gozdu, ki pa ni dosti navrglo, in pa nabiranje gozdnih sadežev. Mlada Mojcka je takorekoč vzrasla v grofovih gozdovih pri nabiranju lisičk, borovnic in pač vsega, kar je nudila narava. S tem delom je pridni mladi Mojcki uspelo, da jim je v družini le šlo nekoliko bolje in da je kruh, ki so ga najemnikom rezali drugi, bil vsaj za „svete" čase nekoliko boljši. Hudo in težko pa je bilo, če se je skujala narava — vreme. Bila so leta, ko so zaradi tega zatajile gobe in črnice in tako ni bilo zaslužka, vendar se Pumpernikova Mojcka kljub temu ni pritoževala. Kar pa je nabrala v gozdovih, je na večer odnesla v jerbasu na glavi v Pliberk in prodala prekupčevalcem. Izkupiček v primerjavi s celodnevnim delom v gozdu, sploh ni bil v skladu. Mojcka se je vračala na večer po globači vsa trda od utrujenosti, kot da bi nesla nazaj ves tovor črnic, čeprav je šla po večini prazna. Boj za obstoj je bil trd, samo z izredno žilavostjo je človek prenesel ta upor. Pumpernikova Mojcka je slovela tudi daleč naokoli kot proizvajalka dobrih žganih pijač, posebno črničovca. Le malokdaj je leto dalo toliko dobrin, da se je dalo vsaj za silo živeti in kupiti vsakdanje potrebščine, kot so to sladkor, sol in tu in tam še kak „boštiehl" za ta velike praznike.

Ko je bila gospodarska kriza največja — nekaj let pred drugo svetovno vojno — in se je težko zaslužilo kak belič, je Mojcka spoznala trpina — proletarca Tonča Smrdela iz Primorja, ki je iskal delo. Sklenila sta, da poizkusita srečo v dvoje in tako eden drugemu potožita svojo bol. Zagrizla sta se v delo — ona kot nabiralka sadežev in delavka pri sajenju sadik, on pa kot gozdni delavec — drvar. V zimskem času je fural ves napravljeni les v dolino in s tem zagotovil družini vsakdanji kruh.

Slovensko prosvetno društvo „Danica" in „Vinko Poljanec" vabita ob 90-letnici rojstva koroškega pisatelja Prežihovega Voranca na

PUNT
koncert in recital

Koroškega partizanskega pevskega zbora

v soboto 31. 3. 1984 ob 20. uri v kulturnem domu v Šentprimožu.

Vse to naporno delo je dajalo upanje, da bo nekoč le konec te težke poti, da se bodo razmere izboljšale in da bo življenje postalo bolj človeško. Štiri pridne žuljave roke so le privedle do tega, da sta se rešila grofove najemniške službe in postala svobodna človeka. Izpolnila se jima je srčna želja — zgradila sta si hišico in nekaj več kot deset let sta skupno uživala sadove trdega dela. Mojcka je že nekaj let vdova. Rada se spominja nazaj na tista trda leta odpovedovanja in boja za življenjski obstoj.

Danes gospa Mojcka vsa srečna uživa življenjsko jesen v svoji hišici, ki sta si jo z možem pod najtežjimi pogoji zgradila. Ob njenem jubileju se pridružujemo številnim gratulantom z iskreno željo, da bi še dolgo uživala zasluženi pokoj v krogu svojih in da bi bila še dolga leta zdrava in čila.

ikej

PRIREDITVE

BLATO

Klub KDZ Blato bo v postnem času zaradi obnavljanaja zaprt. Odprt bo spet za Veliko noč!

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu in Turistično društvo Dravograd objavljata razpis za

KOROŠKO OHCET

ki bo v soboto 30. 6. 1984 v Dravogradu. Pari, ki se želijo poročiti in niso starejši od 30 let, naj se prijavijo v pisarni Slovenske prosvetne zveze v Celovcu, Gasometergasse 10, tel. 0 42 22 - 32 5 94 do 20. aprila 1984. Tu boste dobili tudi podrobne informacije.

DJEKŠE

KONCERT

v nedeljo 1. 4. 1984 ob 10. uri v ljudski šoli na Djekšah.
Nastopajo: suški oktet, vodi Bertej Logar; ansambel „Korenika" iz Šmihela, vodi Albert Krajger.
Prireditelj: PD v Velikovcu

SLOVENJI PLAJBERK

Veseloigra
„NAŠI LJUBI OTROCI"

v nedeljo 1. 4. 1984 ob 9.15 uri (po maši) v gostilni „Folta" v Slovenjem Plajberku.
Gostuje: igralska skupina SPD „Dobrač" na Brnci
Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Vrtača" v Slovenjem Plajberku

---

„TRIKRAT HURA ZA VESELJE"

Srečanje z mladinskima pisateljema Milico Hrobath in Tonetom Pavčkom v okviru Andersenovega dneva

- V nedeljo 1. 4. 1984 ob 14.30 uri v farni dvorani v Šmihelu. Ob tej priložnosti bo odprtje razstave mladinskih knjig.
  Odprta bo do 7. aprila 1984
  Prireditelj: KPD Šmihel
- V ponedeljek 2. 4. 1984 ob 16. uri v javnem studiu ORF-a, Celovec, Sponheimerstraße 13.
  Prireditelj:
  Društvo „Naš otrok" v Celovcu
  Glasbeni okvir: Andrej Varl iz Ljubljane (kitara)

DOBRLA VAS

KONCERT

v nedeljo 1. 4. 1984 ob 14.30 uri v kulturnem domu v Dobrli vasi.

Nastopajo: mladinski dekliški zbor „Logatec" — otroški zbor SPD „Srce" iz Dobrle vasi, vodi Ludmila Sturm — MePZ „Srce" iz Dobrle vasi, vodi Marijan Berložnik. Domača zbora se bosta prvič predstavila v novih nošah
Prireditelj: MePZ „Srce" v Dobrli vasi

CELOVEC

II. SREČANJE MLADIH SLOVENSKIH GLASBENIKOV TREH DEŽEL

iz Koroške, Tržaške in Goriške pokrajine ter iz Slovenije
v četrtek 12. 4. 1984 ob 19. uri v srednji dvorani Doma glasbe v Celovcu.
Pried.: Glasbena šola na Koroškem

ŠMARJETA

Dramska predstava
„POT DO ZLOČINA"

v nedeljo 1. 4. 1984 ob 19.30 uri v farni dvorani v Šmarjeti v Rožu.
Gostuje igral. skupina SPD „Radiše"
Prireditelj: Katoliška prosveta Šmarjeta v Rožu

RADIŠE

Veseloigra
„NAŠI LJUBI OTROCI"

v nedeljo 1. 4. 1984 ob 15. uri v kulturnem domu na Radišah.
Gostuje: igralska skupina SPD „Dobrač" na Brnci
Prireditelj: SPD „Radiše"

„NAUČIMO SE NOVO PESMICO"

Prof. Janez Bitenc pripoveduje zanimive zgodbice in uči udeležence nove pesmi:

- v četrtek 5. 4. 1984 ob 10. uri v otroškem vrtcu v Šentpetru.
  Prireditelj: otroški vrtec Šentpeter
- v četrtek 5. 4. 1984 ob 16. uri v otroškem vrtcu „Naš otrok", 10.-Oktober-Straße 25, Celovec. Prireditelj: Društvo „Naš otrok"
- v petek 6. 4. 1984 ob 10. uri v otroškem vrtcu v Šentprimožu. Prireditelj: Otroški vrtec v Šentprimožu
- v petek 6. 4. 1984 ob 15. uri v mladinski sobi pod cerkvijo v Škocijanu. Prireditelj: Otroška skupina v Škocijanu
- v soboto 7. 4. 1984 ob 16.30 uri v farni dvorani v Šmihelu. Prireditelj: Kat. otr. mladina v Šmihelu
- v nedeljo 8. 4. 1984 ob 9. uri v kulturnem domu na Radišah. Prireditelj: SPD „Radiše"

BILČOVS

Dramska predstava
„POT DO ZLOČINA"

v soboto 31. 3. 1984 ob 20. uri pri Miklavžu v Bilčovsu.
Gostuje igral. skupina SPD „Radiše"
Prireditelj: SPD „Bilka" v Bilčovsu

TURNI SMUČARJI POZOR!

V ned. 1. aprila se bomo povzpeli na

KOMNICO (1739 m)

Odhod ob 8. uri zjutraj izpred gostilne Podgrad v Šetnjakobu v Rožu.
Vabi: Slovensko planinsko društvo v Celovcu

SVEČE

LITERARNI VEČER

sodelavcev Celovškega zvona in predstavitev 2. številke
v nedeljo 1. 4. 1984 ob 20. uri v stari šoli v Svečah.

Prireditelj: SPD „Kočna" Sveče

KOTMARA VAS

S pesmijo v pomlad

Preteklo nedeljo je bil v Kotmari vasi že tradicionalni spomladanski koncert, ki ga vsako leto ob začetku vigredi priredi SPD „Gorjanci". Rekordno število gledalcev in poslušalcev (nad 200 ljudi) je v telovadnici nove ljudske šole pozorno sledilo 1½-urnemu sporedu.

Koncert je otvoril mešani pevski zbor SPD „Gorjanci" v novih oblekah, nato je Roman Schellander v imenu društva pozdravil občinstvo

in častne goste z županom Jožefom Strugerjem in župnikom Maksom Michorjem na čelu. Mešani zbor se je na ta koncert temeljito pripravil in pevci so se naučili celo vrsto novih pesmi, med drugim tudi pesem židovskih sužnjev iz Verdijeve opere „Nabucco".

Največji del koncerta je zajela dejavnost otroškega zbora. Že lani se je publika najbolj razveselila nastopa najmlajših, zato so se ti tudi letos trudili in se s še večjo vnemo pripravili na svoj nastop. Da je vse tako gladko poteklo, se je treba zahvaliti Reziki Iskri, Eriki Muri in Mariji Wakounig, ki so sestavile otroški program in nadzorovale vaje.

Zelo pozitivno je, da so v zboru sodelovali tudi nekateri otroci nemškogovorečih staršev, in to brez večjih težav. To je spet enkrat dokaz za to, da otroci ne poznajo predsodkov in se jim sovraštvo do slovenskih sodeželanov vcepi šele umetno v poznejših letih. Da bi v Kotmari vasi čimbolj pospeševali glasbeno delo z otroci, si je društvo pred kratkim nabavilo vrsto t. i. orffovih instrumentov, s katerimi so otroci spremljali svoje petje. Poleg z orffovimi instrumenti so zbor še spremljali Tanja Prušnik, Kris Muri ter Simona in Nataša Iskra s flavtami, Magdalena Wieser s kitaro, Herbert Rulitz s kontrabasom in Joško Pack z harmoniko. Med posameznimi pesmimi pa so člani zbora — Hanzi Waschnig, Vesna Wakounig, Angelika Struger, Nadja Struger, Tomi Rapoti — izmenoma recitirali razne pesmice z vigredno vsebino ali pa zaigrali na kak instrument (Sonja Moritsch). Pohvaliti je treba korajžo mladih Kotmirčanov, ki se zares upajo stopiti pred publiko in pošteno zapeti, zaigrati ali storiti karkoli drugega. Na primer so smešen dogodek iz muhastega življenja Tepanjčanov in Butalcev zaigrali Bojan in Darko Wakounig ter Herbert Rultz in z njim spravili občinstvo v smeh.

Po uspešnem nastopu otrok je prevzela mikrofone instrumentalna skupina „Gorjancev", ki jo vodi Joško Pack. Ostala dva člana sta Maksi Sima in novi baskitarist Gorazd Živkovič. Sami so zaigrali eno Avsenikovo polko, nato pa so instrumentalno in vokalno spremljali Annemarie-jo Begusch, Magdo Grentner in Edit Tscherteu.

Spored je zaključil mešani pevski zbor pod vodstvom dirigenta Stanka Wrulicha.

Pri svojem drugem nastopu je zbor predvsem zapel pesmi, napisane po literarnih predlogah (pri pevcih so priljubljene uglasbene pesmice Simona Gregorčiča).

Vsi so se po koncertu zadovoljni — udeleženci s potekom in poslušalci z kulturnim užitkom — vrnili skozi prvi vigredni dež domov.

Franci Rulitz

Nova koroška atrakcija

Koroška je bogatejša za novo atrakcijo — Friedrich Happ iz Celovca ima v svoji zbirki reptilij tokrat tudi izredno nevarne ribe piranhe. O teh ribah smo že mnogo slišali in brali. Živijo v reki Amazonki v Južni Ameriki. Imenujejo jih „vodne hijene", to pa zato, ker je njihova hrana v glavnem mrhovina. Te do 27 cm dolge ribe so nekoliko podobne našim krapom. Imajo strašno ostro zobovje, s katerim pregriznejo tudi žico. Piranhe so vedno v velikih jatah. S svojim zobovjem v najkrajšem času razmesarijo svojo žrtev, tako da ostanejo samo kosti. Ker so te ribe specializirane na mrhovino, so hkrati tudi koristne, ker tako čistijo reke. Indijanci ob reki Orinoko imajo navado, da svoje mrtve dajo v mrežo in jih potopijo v vodo; v najkrajšem času je mrlič samo še iz kosti in tako ni več problemov, da bi bila voda onesnažena. Piranhe napadajo tudi živali in ljudi če so ranjeni. Kri jih privabi in takoj začnejo svoje smrtonosno delo.

To na kratko o teh izredno nevarnih ribah, ki jih sedaj lahko vidite tudi v Celovcu v Happovi zbirki reptilij pri turističnem centru ob Vrbskem jezeru. Ribe se nahajajo v 1500-litrskem akvariju, kjer imajo tudi možnost razploditve.

Zveza koroških partizanov v Celovcu vabi na 15-dnevno

POTOVANJE PO ZAHODNI EVROPI

preko Italije, Francije, Španije in Portugalske. Odhod bo 24. aprila 1984 ob 6.00 uri zjutraj v Celovcu. Potovanje z udobnim Sienčnikovim avtobusom z vso oskrbo stane 7.700 šilingov. Prosimo za pismene prijave na Zvezo koroških partizanov 9020 Celovec, Gasometergasse 10 ali po telefonu dopoldne 0 42 22 - 51 37 52, popoldne 59 37 74.
Podroben spored potovanja smo že objavili v prejšnjih številkah Slovenskega vestnika.

ŠENTILJ

Šege in navade od pusta do velike noči

Pred nedavnim smo v dvorani pod cerkvijo z zanimanjem prisluhnili predavanju dvornega svetnika dr. Pavla Zablatnika, ki je obširno govoril o šegah in navadah v času od pusta do velike noči. Večina šeg in navad je prevzetih od poganov, ki so vsebovale seveda pogansko interpretacijo. Ob vsakem letnem času so pogani častili kakega boga ali boginjo. Po pokristjanjevanju pa so dobili ti običaji šele versko vsebino oziroma svojstveno versko razlago. Običaje poganov odstraniti, katoliški cerkvi ni uspelo, ker so bili med ljudstvom močno zakoreninjeni. Edini izhod je bila krščanska interpretacija.

Namen tega predavanja je bil, da bi se obnovile nekatere šege in navade, ki so prišle v pozabo in se tako ohranile naslednjim rodovom. Ponekod se gojijo običaji, ki imajo svoj izvor v drugem stoletju. Na primer barvanje pirhov ob veliki noči. Pirhi so simbol življenja in so v interpretaciji slični zemlji. Pirhe so ponekod barvali samo s sončnimi barvami, kar je pomenilo, da je zunanja barva, bodisi rumena ali rdeča, simbol za sončne žarke, ki presijejo sneg, ki je pri pirhu v simbolični razlagi bela lupina; notranjost jajca pa simbolizira življenje, v tem primeru življenje v zemlji, ki se ob prodoru sončnih žarkov prebuja in tako spomladi v velikonočnem času vse zaživi, požene k novemu življenju. Vsem bo to predavanje ostalo v lepem spominu, kajti predavatelj je zbudil v marsikomu stare spomine in morda bo tudi to povod, da se bodo običaji okoli Št. Jurja in drugi, ki so se v našem kraju opustili, zopet obnovili.

J. M.

Pismo bralca

Slovenska kmečka zveza in Kmečka gospodarska zadruga v Železni Kapli sta v torek 6. marca vabili na predavanje dr. Heinza Pammerja z naslovom „Nova fiziološka spoznanja o krmljenju govedi.

Znani strokovnjak dr. Heinz Pammer je ob tej priložnosti razlagal, kako se najrentabilneje krmi živino. Kar je na tem strokovnem predavanju padlo v oči, je bilo namreč to, da so manjkali zastopniki kmečkih organizacij ter sploh mnogi tisti, katerim je bilo to predavanje namenjeno. Mislim, da mora biti takšno strokovno predavanje nadstrankarsko, ker po mojem mnenju strokovna izobrazba nobenemu ne škoduje; torej je v korist vsakemu kmetu, tako malemu kot velikemu. Poudariti je še treba, da se naj podobnih sestankov udeleži vsak kmet, ne oziraje se na jezik ali ideološko opredeljenost, katji samo na ravni medsebojnega razumevanja se bo naš človek počutil enakovrednega in bolj dovzetnega za napredek.

Dr. Pammer je z začudenjem ugotovil, da v naših medsebojnih razmerah nekaj ni v redu. Dejal je, da je potoval po širnem svetu, tako na zahodu kot na vzhodu in v zvezi s tem poudaril, da ima kmetijstvo danes pomembno vlogo v svetovnem gospodarstvu in da je prav zaradi tega še posebno važno, da se vzajemno prizadevamo za boljši jutri, to je za boljšo strokovno izobrazbo, da nam bo lažje obstati na naših domačijah.

Milan Piskernik

ROŽEK

Veseloigra

„NAŠI LJUBI OTROCI"

v soboto 7. 4. 1984 ob 20. uri v dvorani na Muti v Rožeku.
Gostuje: igralska skupina SPD „Dobrač" z Brnce
Prireditelj: KD „Peter Markovič"

CELOVEC

SREČANJE SLOVENSKEGA KLUBA INICIATIVA

v ponedeljek 2. 4. 1984 ob 19.30 uri v hotelu Ratheiser v Celovcu, Völkermarkter Straße 10
Dr. Avguštin Malle, direktor Slovenskega znanstvenega inštituta bo orisal vsebino in posledice predlogov KHD-ja in koroške FPÖ za spremembo dvojezičnega šolstva na Koroškem.
Pred referatom - pomenek o pripravah za občni zbor, predvsem tudi o predlogu za izvolitev novega odbora.

Na avtocesti več vozil

V lanskem letu je bila na Turski avtocesti med krajema Hüttau in Gmünd povprečna dnevna frekvenca 10.520 motornih vozil, kar pomeni dvig števila vseh voženj za 8,5 odstotka. Čeprav so se dohodki, s 433 milijoni šilingov, sicer zvišali, so se pa po drugi strani dohodki v povprečni vrednosti na eno motorno vozilo v primerjavi z letom 1982 zmanjšali za 4,2 odstotka.

To razmerje — več avtomobilov in s tem tudi večji dohodki so rezultat lanskoletne ureditve cestnin, ki ima za posledico, da se avtomobilski promet z zveznih cest vedno bolj umika na avtocesto, ki je varnejša in seveda tudi hitrejši.

JANKO MESSNER

Koliko znamo še slovensko?

Jezikovni pogovori v Radiu Celovec

6

Nadaljujmo torej o burkasti politični rundi iz enega naših zadnjih političnih poročil. V zadnjem pogovoru smo se ustavljali pri 'rundi brez rezultatov', pri 'konkretnih' dejanjih, pri nepravilnih ki-stavkih in še pri besedah: 'sprva' in 'siliti'.

Pri tem nas je prehitel čas, tako da si bomo danes ogledali še 'klimo zaupanja', prevedeno naravnost iz nemščine: Vertrauensklima. Pustimo vendar Nemcem, kar je njihovega, sami pa gojimo svoje! Klima pomeni podnebje, postavim morska, višinska klima, odtod npr. klimatoterapija. Pisec našega političnega pogovora pa hoče reči, da govorijo o ozračju zaupanja... Preprost Slovenec brez dvomljive jezikovne izobrazbe bi v takem primeru dejal: v medsebojnem zaupanju, pa pokoj.

Naslednja napaka: '... naj stori večina korak k manjšemu.' Že 'korak storiti' je dovolj problematična akcija, saj bi kmet v Šmihelu ali pri Zilji dejal: s t o p i t i. Slovenski pravopis dopušča samo storiti ali narediti potrebne korake, drugače imamo samo še i t i v k o r a k z velikimi dogodki ali v k o r a k s t o p a t i. V naših listih pa so kar naprej 'storjeni' nekakšni majhni in prvi in podobni 'koraki', kakor da se gremo kake cinkaste vojake ali možiclje-vstajače na kakem političnem lutkovnem odru. In potem še to: večina ne more 'k manjšemu', ker ni prostora zanjo, večina more samo k m a n j š i n i, večji pa k m a n j š e m u, da bo red v stvareh.

Klasičen zgled nedomišljenega govorjenja je tale primer: 'Ne moremo verjeti samo lepim besedam, slediti morajo dejanja'. Če zapiše poročevalec 'samo lepim besedam', pričakujemo tudi 'lepim dejanjem'. To je jasno: ne samo, ampak tudi... Ker pa pisec tega ne namerava reči, ne bi smel rabiti besede "samo". Torej ali-ali. Najbolj slovensko bi bilo reči preprosto: N e m o r e m o v e r j e t i b e s e d a m, d o k l e r j i m n e s l e d i j o d e j a n j a.

Zelo huda napaka je tale: "Če bomo videli, da stranke resno hočejo reševati naše probleme in 'postaviti dejanja',... Že spet smo skočili čez nemški plot in ukradli njihovo cvetko TATEN SETZEN! Kako pa moreš po slovensko postavljati dejanja? Vprašam vas, ki s srcem poslušate takšnole materinščino! Dejanja postavljati! Včasih smo pobje postavljali keglje pri Likebu v Dobu, po popoldanskem žegnu pri Boštjanu, na skrivnem seveda, da mama ni zvedela zaradi hudičevanja opitih kegljačev. Tudi mlaje za prvi maj lahko postavljamo. Včasih se kak fant postavlja kakor petelin na gnoju, toda dejanja postavljati? Le kako, prosim vas! Snope v kupe postavljati, po pliberško 'ajflne' postavljati, v Dragožičah v Rožu ti postavi celo krava, se pravi, da krava stori ali teleti! da, ne pa dejanja, za božjo voljo! Ta lahko prikažeš. Sicer pa je vseh teh besed veliko preveč! Če bojo stranke reševale naše probleme, še bolje pa: če jih bojo rešile, bojo s tem že nekaj storile, se pravi, da bomo videli njihova dejanja. Menda je to vsakemu jasno. Čemu potem toliko govorjenja? Morda za potrditev Shakespearovega spoznanja: Mnogo hrupa za nič! Če naši politični govorniki nimajo kaj povedati, tudi njihovi pisarji ne vedo, kako bi napolnili stolpce. Predlagam, da drugič prazni prostor napolnijo s kako duhovito šalo, lahko s kako seksualno, da se bo narod vsaj nasmejal. Sicer pa naprej s snovjo. Takole piše mož: 'Važno je, da bo prišlo do nadaljevanja pogovorov, ki naj končno prinesejo tudi rezultate.' Kmet na Obirskem, no, kako bi to povedal? Gotovo ne: 'Prišlo bo do nadaljevanja pogovorov.' Prav gotovo bi rekel: No, d a s e b o j o l e š e p o g o v a r j a l i, tudi to je že nekaj! Z enim samim poštenim glagolom! Dalo bi se tudi lepo reči: Č e s e b o j o p o g o v o r i n a d a l j e v a l i. Člankar pa misli po nemško, ko piše slovensko: Wichtig ist, daß es zur Fortsetzung der Gespräche kommen wird! Tale zlodejev nemški ES, ki mu je pretipal obisti že strogi Karl Kraus! Naš koroški slovenski časnikar pa si ga vzame naposodo pri Nemcih! Bo prišlo? Kdo pa bo prišlo, kdo? 'Ono' kajpak, z dvema nogama v copatah! In kam bo prišlo, kam? Do nadaljevanja, kajpak. In kje je to nadaljevanje, kakšno je le, ki da čaka na gospoda, imenovanega ONO! In to nadaljevanje niti ni samostojno, saj služi nekakšnim pogovorom, čeprav brez uspeha... O ti moja uboga, prebičana in še s trnjem kronana slovenščina! Kdaj ti bo prišlo — ono — hočem reči ODREŠENJE?

Predstavljajte si, da se sproščeno pogovarjate v prijateljskem krogu in prav nič ne veste, da nekdo ves pogovor snema na trak. Potem vam ga zavrti. Večina med vami je zgrožena. „Zaboga, je tale zanikrna izgovorjava res moja!" — „Jaz se pa kar naprej oglašam. Kaj res tolikokrat segam drugim v besedo?" — „Nobenega stavka ne povem do konca!"

Trak je neizprosen, nobenega glasu ne olepša, a na srečo nima živcev. Zato pa jih imajo

Dobro govorjenje ni dar narave

Z nekaterimi ljudmi se lahko imenitno pogovarjamo. Znajo pripovedovati, znajo pa tudi poslušati. Z drugimi je prav nasprotno. Zakaj?

naši sobesedniki, ki morajo poslušati naše malomarno govorjenje. Tudi po tem, kako se obračamo nanje, kako vljudni smo in koliko pozornosti jim naklanjamo, nas ocenjujejo in so radi v naši družbi ali pa jim je mučna.

Pogovor je torej temeljna prvina medčloveških stikov. Ne želimo samo kaj povedati, koga o čem obvestiti, radi bi ga tudi prepričali, hoteli bi zvedeti, kaj on misli, pogosto bi celo radi, da bi nam ugovarjal. Kakšna škoda, ker se takšno napeto pojasnjevanje zatakne prav pri orodju — govorjenju. Sploh ni treba, da bi bil človek izvrsten retorik, zadostovalo bi že, če bi bil v jeziku pozornejši in bi se potrudil vsaj toliko, da bi pri govorjenju zboljšal, kar bi mogel. Kdor nenehno uporablja modne besede — kakšen nor tip!, nora obleka, noro dobra jed — razodeva samo to, da je njegov besedni zaklad nadvse siromašen. Omalovažuje ga, prezirljivo ravna z besedami pa tudi s sobesednikom.

Tudi človek, ki ne pride in ne pride do bistvenega, ampak niza besedo za besedo, stavek za stavkom, jih krasi in našteva same postranske zadeve, začne poslušalce dolgočasiti. Spet drugi ima neprijetno navado, da z govorjenjem sili v poslušalca, ne da bi se sploh kaj zmenil za njegovo razpoloženje in odziv. Pogovor je navsezadnje le dialog, izmenjava stališč, uspešen je torej lahko samo tedaj, kadar imata obe strani priložnost kaj povedati.

Včasih se kdo pritožuje, kako dolgočasno mu je v dvoje. Čisto rada se imava, vesela sva, kadar sva skupaj, pa vendar včasih ne veva, o čem bi se pogovarjala. Pogovarjati se je vredno o vsaki stvari in človeku, ki hodi po svetu odprtih oči, snovi zlepa ne zmanjka. Na žalost so mnogim bolj pri srcu lagodnost, klišeji; govorijo o obrabljenih temah in se ob njih dolgočasijo.

Obstajajo zvijače za to, da se dva človeka skupaj vadita v govorjenju. Na srečo je to še zabavno povrh. Izbereta si snov, ki je čisto nepomembna, potem pa skušata o njej resno razpravljati. Na primer: najina hči bi se rada poročila s tem in tem človekom. Kakšne bi bile posledice? Morala se bosta zbrati, napenjati možgane in razgibati domišljijo, zakaj argumentov, ki bi govorili tej temi v prid ali bi jo spodbijali, najbrž še nimata in nista o njih nikoli razmišljala. Toda pripovedovala si jih bosta in jih naštevala, drug drugemu bosta morala pritrjevati ali ugovarjati in nenadoma bosta dobila veselje do kramljanja. Če bosta hkrati snemala in si pogovor pozneje predvajala, bosta spoznala, kako pomembne so tehnične podrobnosti pri pogovarjanju. Vsebina tistega o čemer se pogovarjamo, je lahko še tako zanimiva, a izgubi ves mik, če je govorec nagnjen h kateri izmed napak, ki so pri ljudeh tako pogostne.

Spregovorimo medlo in neodločno, ker pravzaprav niti ne vemo, s čim bi začeli. Potrebovali bi nekaj trenutkov premora, da bi zbrali misli, toda premor skušamo zapolniti z dolgim aaaaa . . . Te slabe navade se moramo kratko malo odvaditi.

Sredi stavka umolknemo, ker nam je sobesednik pokimal; njega to ne moti, zato pa je morda nadležno tretjemu poslušalcu, ki ne ve, kaj naj pomenijo premolki med tovarišema, ki se očitno bolje ujemata.

Dolgočasen in enoličen glas razodeva, da nismo pri stvari, malomarna izgovarjava pa pri sobesedniku prav tako zbudi odpor. Pomagajo samo glasovne vaje, podobne, kot jih imajo igralci.

Za konec še en nasvet, kako bi zboljšali čut za jezik. Vzemite dobro knjigo, na primer delo Ivana Cankarja. Izberite odlomek, ki vam je všeč, potem pa ga berite na glas. Prebirajte ga znova in znova in sčasoma boste dobili občutek za melodijo stavka in kakovost posameznih samoglasnikov.

Zdravilna želišča so vse bolj v číslih

Lekarniški vrtiček zavzame prav malo prostora, kajti najnujnejša zdravilna zelišča lahko zrastejo kar v primernem zaboju. Kolikokrat otožno pomislimo na čase, ko nam je iz raznih nevšečnosti z zdravjem pomagala še babica. Kako hitro je znala najti pravi recept! Če nas je kuhala vročina ali če nam je samo curelo iz nosu, če smo kašljali, kihali, bili hripavi . . . Toda samo poznati zelišča ni dovolj, treba jih je tudi pravilno pripraviti in jih nato uporabljati v ustreznih odmerkih. V spomin vam bomo priklicali devet rastlin; podatki o njih so zares častitljive starosti, torej zanesljivo preskušena sredstva in brez nezaželenih učinkov.

Zdravilna zelišča, sliši se kakor kakšna čarobna beseda. Se nam v duhu prikaže siva modra starka, polna luna ali črna mačka s tremi belimi dlakami v repu? Dandanes nič več, nihče več se ne posmehuje učinkovitosti zdravilnih zelišč, nič sumljivega ni v njih. Nasprotno znova odkrivamo moč narave. In kadar je z našim zdravjem kaj narobe, hitro poiščemo prave čaje. Zelišča niso draga, izpolnijo vse, kar obljubljajo.

Pri nabrekli sluznici: kamilica

Vsak človek jo pozna, a večinoma je ljudje ne znajo prav ceniti. Tako skromna rastlina je, kako naj ozdravi to ali ono bolezen? Pa je kamilica še kako učinkovita, zlasti kot sredstvo zoper razna vnetja. Nahod, na primer, ni nič drugega kakor vneta sluznica v nosu in ob nosnih votlinah. Najbrž skupite nahod vsaj enkrat na leto, in ko ga boste prihodnjič, se le spomnite na kamilico. Pripravite si poparek iz štirih čajnih žlička kamiličnih cvetov in dobrega litra vode. Nagnite se nad posodo, glavo si pokrijte z brisačo, nato pa vdihavajte soparo, ki se dviga iz kamilic. Mimogrede boste ustregli še koži na obrazu; pore se bodo odprle, po kuri bo koža snažna in nežna.

S kamiličnim čajem si lahko izpirate tudi nosnici. Potegnite skoznji primerno topel čaj.

Pri vnetem žrelu grgrajte kamilični čaj.

Kamilica ne pomaga samo pri vnetjih, ampak blaži tudi krče, zato je priporočljiva pri težavah, ki so v zvezi z želodcem in s črevesjem. Z njo se hitreje celijo manjše rane, z njo si opomore vneta koža: nanjo polagajte kamilične obloge ali pa suhe cvetke kamilic natrosite v vrečko iz blaga.

Tri možnosti so za pripravljanje kamilic. Dve čajni žlički posušenih kamilic prelijte s skodelico vrele vode in nato pijte čaj po požirkih.

Lahko pa dve jedilni žlici suhih kamilic stresete v pol litra vode in mešanico segrevate. Paziti morate, da čaj ne vre! Večjih količin kamilic ne uporabljajte, ker bi bila mešanica manj učinkovita, čaj pa bi imel grenak okus.

Tretja možnost je vrečka iz platna, napolnjena s kamilicami. Potopite jo v vodo, ki je pravkar zavrela. Vrečko potem malo ohlajeno položite na mesto, ki bi ga radi zdravili.

Pri krčih v želodcu in črevesju: janež

Janež ni cenjen samo kot dišavnica, ampak ga s pridom uporabljamo tudi pri boleznih. Kot čaj ga pijemo pri nevšečnostih v želodcu ali črevesju, pri prehladu pa ga jemljemo skupaj z medom.

Sveže strte plodove janeža — zadostuje ga žlica — prelijte s četrt litra vrele vode. Mešanica se ne sme kuhati, ampak naj lonček stoji ob robu štedilnika kakih pet minut. Čaj osladite z medom.

Pri vnetem žrelu: ajbiš (navadni slez)

Nahod le redko pride sam, navadno ga spremlja vnetje v žrelu. Pomagal vam bo slez (ajbiš), in sicer kot čaj. To zdravilno rastlino lahko uporabite tudi pri bolečinah v žrelu; v obliki izvlečka, ki ga dobite iz korenin.

Čaj pripravite takole: 2 jedilni žlici slezovih cvetov ali lističev poparite s četrt litra vode. Kuhati ne smete. Pustite, naj pet minut stoji, potem ga pijte po požirkih.

Izvleček za grgranje pripravite iz slezovih korenin. Ostrgajte jih in sesekljajte. Naj jih bo za 2 do 3 jedilne žlice. Zalijte jih s četrt litra vode, nato pa naj zmes stoji osem ur. Dobili boste natanko tolikšno količino, kolikor je boste v enem dnevu porabili za grgranje.

Pri želodčnih težavah: poprova meta

Morda nimate teka, imate težave s prebavo, vas boli glava? Mentol, ki je poglavitna učinkovina v poprovi meti, blaži vnetja na koži in sluznici, zato ga lahko uporabljate tudi zoper prehlad. Pri lažjih poškodbah na koži hladi ranjena mesta — mažo za ta namen boste dobili v lekarni.

Pri napenjanju si pripravite poparek iz poprove mete — žličko lističev polijte s skodelico vrele vode. Potem popijte vso skodelico čaja naenkrat, seveda po požirkih.

V zadnjem času ljudje radi segajo po metinem olju, ki ga lahko kupite v lekarnah. Pomaga zoper prehlad, pri pospešenem utripanju srca, pri bolečinah v sklepih in zoper glavobol. Na Daljnem vzhodu meto že stoletja uporabljajo predvsem za pomirjanje živcev.

Pri boleznih dihal: materina dušica (timijan)

Timijan, ki ga dodaste kopeli, spodbuja in poživlja. Izvrstno sredstvo je tudi za pomirjanje živcev, človeku pomaga, da si opomore po prestani bolezni. Za kopel prelijte 100 gramov timijana z litrom vode, ki naj zavre. Odcedite, nato pa zlijte k vodi za kopanje.

Timijan ima še nekaj dobrih lastnosti. Kadar vam grozi prehlad, ga morda z njim še odvrnete, ker je antiseptično sredstvo. Pomaga tudi pri živčnem razbijanju srca in preganja nespečnost. Ne kaže pa ga uporabljati dolgo in ne v prevelikih količinah.

Pri občutljivih živcih: melisa

Melisa pomaga pri spanju, pri zdravljenju živčnih bolezni, pri ženskih boleznih in pri krčih v želodcu.

Dve žlici melisinih lističev prelijte s pol litra vrele vode. Ta količina vam bo zadostovala za ves dan. Več je nikar ne popijte, tudi če menite, da ste zelo vznemirjeni in bi vam prijala.

Za mrzel čaj prelijte štiri žlice lističev s pol litra vode, nato pa naj stoji osem ur. Napitek popijte.

Morda bi ravnali po temle nasvetu: z meliso napolnite platneno vrečko in si jo položite k zglavju. Vonjave učinkujejo pomirjajoče.

Pri vzdraženi koži: slezenovec (malva)

Ime je dobil po tem, ker vsebuje precej sluzi. Velja za sredstvo, ki pomirja kožo. Oblogo, prepojeno s čajem, si položite na obraz. Slezenovčev čaj uporabljamo tudi za zdravljenje dihal.

Jedilno žlico lističev prelijte s skodelico vrele vode, pustite, naj stoji, nato izpijte.

Pri pomanjkanju teka: pelin

Pelin je na glasu, da je za zdravje pravi blagoslov. Vrača tek in izboljšuje prebavo. Nikakor ga ne smete piti v prevelikih količinah, ker bi vam povzročil glavobol, vrtoglavico ali drisko. Najpreprosteje ga jemljete, če si skuhate čaj. Dve čajni žlički prelijte s četrt litra vrele vode, čaj pa nato pijte po požirkih, dokler težave ne minejo. Toda nikar več kot skodelico na dan!

Pri krčih in napenjanju: kumina

Kot začimbo jo poznamo malone vsi. Manj pa nas ve, da pomaga pri prebavi. V malo večji količini sproži drisko, kar je včasih zaželeno. V ta namen prežvečite nekaj plodov. Če pa bi si radi pripravili čaj, prelijte z vrelo vodo tri čajne žličke plodov.

POSKUSITE

SKUTNI CMOKI

Potrebujemo 25 dag skute, 3 žlice olja, 1 jajce, sol, 10 dag drobtin, 1 žlico ostre moke in olje za zabelo.

S pretlačeno skuto vmešamo olje in jajce, osolimo in primešamo drobtine in moko. Testo pustimo počivati 10 minut, nato damo kuhati en cmok za poskušnjo. Če se razkuha, dodamo še nekaj drobtin. Cmoke kuhamo pokrite 8 minut. Kuhane zabelimo s prepraženimi drobtinami.

OCVRTE BRŽOLE

Potrebujemo 1,5 kg bržol, sol, 10 dag moke, 2 jajci, žlico olja, drobtine in mast za cvrenje.

Iz bržol izločimo kosti, nato jih ob robu večkrat zarežemo, potolčemo, osolimo, povaljamo v moki, nato v raztepenih jajcih, pomešanih z oljem, in nazadnje še v drobtinah. Ocvremo jih v vroči masti.

Nasveti za varčnejšo porabo

Samoumevno se nam zdi, da priteče iz pipe sveža, bistra pitna voda. Z vodo ravnamo potratno, kot da je ne more zmanjkati. Ker pa se poraba pitne vode iz leta v leto veča, so zaloge vse manjše, voda pa se draži. Z malenkostnim prizadevanjem lahko omejimo porabo pitne vode v gospodinjstvu in prihranek se nam bo poznal tudi v denarnici.

Ste že kdaj pomislili, koliko vode porabi vsak družinski član na dan za pitje in kuhanje, za pomivanje in čiščenje, za umivanje, prhanje in izplakovanje stranišča? Količine so velikanske, kako zelo potrebujemo vodo, pa nam postane jasno šele takrat, ko je zmanjka.

Še najmanj vode se porabi za pitje in kuhanje: 8 do 10 litrov na dan. Za umivanje rok in za čiščenje zob porabimo 7 do 9 litrov na dan. Za čiščenje stanovanja gre 5 do 10 litrov vode na dan. Največ vode pa porabimo v kopalnici: za kopeli, prhanje in izplakovanje stranišča gre 20 do 40 litrov na dan. Brez težav je mogoče porabo vode zmanjšati, ne da bi se morali zaradi tega odrekati udobju ali čistoči. Če se zavedamo, da je voda dragocena in da moramo z njo varčevati, si lahko uredimo življenje tako, da porabimo znatno manj te dragocene tekočine.

Med prho in kopeljo

Če se prhamo, porabimo štirikrat manj vode, kakor če se okopljemo v polni kadi vroče vode. S tem seveda ni rečeno, da se moramo popolnoma odreči kopelim. Kadar smo utrujeni in si želimo sprostitve, si brez pomislekov privoščimo sproščajočo toplo kopel. Kadar pa nam gre le za to, da se očistimo, se raje oprhajmo, kajti to je varčnejše. V kad moramo natočiti od 180 do 200 litrov vode, s to količino vode pa se lahko trikrat ali štirikrat temeljito oprhamo.

Ko sklenemo varčevati z vodo, je pogosto dovolj, da se odpovemo potratnosti. Do 10 litrov neuporabljene vode steče v odtok, če med prhanjem ne zapremo pipe, ko se milimo. Seveda, zapiranje pipe in vnovično naravnanje primerne temperature vode se nam zdi odveč, ko pa preračunamo, koliko vode s tem prihranimo v enem letu, uvidimo, da se splača malo potruditi.

Ni treba, da se prhamo s celim curkom vode, mogoče nam zadostuje tudi polovična jakost vodnega curka. Navsezadnje je poglavitno, da se umijemo in osvežimo, to pa lahko storimo tudi z manjšo količino vode, kot smo vajeni.

Voda v kuhinji

V kuhinji smo razmeroma varčni. Če odštejemo pomivanje (pri tem ima vsak svojo metodo, nekateri natočijo vodo v pomivalno korito, drugi pomivajo pod tekočim curkom, tretji imajo pomivalni stroj), porabimo za umivanje rok, za kuhanje in pranje zelenjave in sadja samo 10 litrov vode na dan.

Tudi za umivanje rok, obraza in zob ne porabimo veliko vode, le 7 do 9 litrov na dan. Drugače pa je, če imamo majhne otroke. Ti se med umivanjem igrajo, voda teče in teče, svarila, da je treba varčevati, pa seveda ne zaležejo. Ko se spravijo otroci k umivanju, privijmo ventil pri umivalniku, da bo tekla voda le v majhnem curku – s tem zmanjšamo porabo, ne da bi morali nenehno opominjati otroke, ki se ob igri z vodo tudi navadijo skrbeti za čistočo, torej bi bilo nespametno, če bi jim kratili veselje, ki ga imajo z umivanjem.

Če nam iz pip ali zi izplakovalnega kotlička v stranišču kaplja ali celo curlja voda, se takoj lotimo popravila. Velika škoda nastaja, če teče voda v prazno. Iz pipe, ki ne tesni, lahko odteče v tednu dni celih 200 litrov vode. To pa je količina, ob kateri se velja zamisliti.

Če imamo vrt, porabimo poleti nekaj vode tudi za zalivanje. Namesto da uporabljamo pitno vodo iz vodovodne napeljave, si omislimo sod, v katerega prestrezamo deževnico. Zalivati moramo potem seveda s kanglo in ne s cevjo, vendar je deževnica za rastline mnogo boljša kot trda voda iz vodovoda. Tudi avto lahko odlično operemo z deževnico iz soda.

PISMO BRALCA

„Mostove smo podirali“

„Niso prišli gradit mostove, ampak razdirat tiste, ki smo jih bili z muko postavili“, to je bil podnaslov poročila vaše dopisnice S. K. o občnem zboru Kluba slovenskih študentov in študentk na Dunaju. Ta podnaslov me je le malo šokiral, ker sem bil sam navzoč na občnem zboru in sem si ustvaril mogoče malo drugačno sliko, kot jo je prikazala S. K. v tem dolgem poročilu v SV. Ne vem, zakaj je zanjo nastop opozicijske liste nekaj tako pregrešnega in nenavadnega, da to označi kot razdiranje. Drži, da nastopanje te liste formalno ni bilo brez vsake napake, a že samo dejstvo, da je na občnem zboru prezentnih več list, je zame kot novinca pozitivno. S. K. začenja poročilo v Slovenskem vestniku s tem, da ji je menda ta občni zbor vzel vse zaupanje v enotnost Slovencev. Tako je šlo tudi meni, ki sem kandidiral na opozicijski listi, ko sem videl, da sem v klubu kot novinec in kandidat opozicijske liste pri nekaterih nezaželen. Videl sem, da nekateri hočejo na vsak način preprečiti zmago opozicijske liste. Zato so potek občnega zbora na vse načine zavlačevali. Npr. se je občni zbor, ki je bil napovedan za ob sedmih, začel šele ob pol devetih. Med tem časom pa so telefonirali po Dunaju, da bi še zadnjega študenta priklicali na občni zbor (na pomoč). Zato so nekateri prišli v klub šele okrog enajstih! Zaradi tega zavlačevanja so nekateri tudi rajši stopili k šanku, namesto da bi se javili v diskusiji, ki je bila v nekaterih fazah nezanimiva, saj so se nekateri javili le iz zadrege, da bi na ta način lahko zavlekli občni zbor. Čim bolj so se bližale volitve novega odbora, tembolj sem z oči starejših študentov lahko razbral neko nekolegialnost napram nam: vi nas ne boste, mi tukaj delamo že nekaj let in vemo kaj je prav za klub; mi starejši, mi smo klub, kaj boste vi mladi, brez izkušenj in idej, od nas se najprej učite, potem šele lahko govorite. Vse to se je najbolje pokazalo, ko je bilo odločeno, da ostane klub v dosedanjih rokah. Vsi ti napeti obrazi predvsem starejših študentov so zažareli kot sonce, in iz njih si lahko razbral zadovoljstvo zmage. Jaz pa sem bil razočaran nad temi obrazi. Čudno se mi je zdelo, da ne uvidijo, ko je skoraj polovica glasov proti njim, da mogoče le ne delajo tako prav, kot to mislijo. V članku je govora tudi o takih, ki že več let študirajo na Dunaju in so bili prvič v klubu. Zakaj so prvič v klubu in mogoče zadnjič, tega se nobeden ne vpraša. Zakaj jih ni bilo in jih mogoče ne bo več, to nobenega ne zanima! Tudi jaz, ki bolj ali manj redno zahajam v klub, se včasih vprašam, ko vedno slišim, da je klub nadstrankarski, kaj je sploh to. Je nadstrankarsko to, da so po stenah v klubu Titovi plakati in parole, da te na straništču pozdravi petokraka zvezda ... je to nadstrankarsko? Ta vtis dobi vsak, ki pride v klub in že na Koroškem sliši, da je tam vse levičarsko, in to zadnje upanje, da le ni tako, se mu podre, ko prestopi prag kluba. To doživi že sedmošolec, ki pride ob vsakoletni ekskurziji na Dunaj, in ta ali oni si že tedaj reče, v takšen „rudeč“ klub pa že ne grem, če bom študiral na Dunaju.

Letošnje leto pa je za KSŠŠD še posebno leto, saj praznuje svoj 60-letni obstoj. A naloga, katero bi naj izpolnjeval klub, namreč združiti vso slovensko študirajočo mladino, je stopila v zadnjih letih vedno bolj v ozadje. Ne upam si trditi, a zdi se mi, da klub zajame komaj polovico vse slovenske študirajoče mladine na Dunaju, in to je žalostno. Zakaj je tako, to bi se morali vprašati vsi tisti, ki so klub v zadnjih letih tako lepo „rudeče obarvali“ (tu ne mislim na opremo kluba).

Potrebno bo, da si bo klub v bodoče izmislil le neko pot, da bo dobil zopet tisto važno vlogo, ki jo je imel prvotno: združiti vse slovenske študente in študentke in jih izobraževati politično in kulturno, da se bodo mogli, ko bodo prišli nazaj na Koroško, tam tudi uveljaviti. Še prav posebej pa bi si klub moral vzeti za zgled besede, ki jih je povedal na vprašanje, kakšna je bila politična usmeritev ob ustanovitvi kluba, prof. Jožko Hutter:

„Seveda je vsak od nas imel svoj politični nazor, vsak je bil naravnan po svoje, Slovenci smo bili krščansko socialni, socialdemokratski, liberalci, komunisti, vse sorte, delali pa smo za narod, strankarska politika je bila bolj strankarskega pomena. Kot klub smo nastopali enotno, nadstrankarsko, kot je to še danes v vašem klubu.“ To, kar zdaj pride, pa je za nas in za klub po moje najbolj važno: „Pred raznimi volitvami na Koroškem pa smo študentje hodili po vaseh in agitirali za naše slovenske poslance v deželni zbor.“ (Zbornik KSŠŠD, str. 15)

To jaz razumem pod besedo „nadstrankarsko“, da ima lahko vsak svoj svetovno-politični nazor, a ko gre za to, da Slovenci samostojno nastopamo bodisi pri volitvah v deželni zbor, občinski svet ali v delavsko zbornico, tedaj bi morala biti naloga kluba, da svoje člane zna vzgojiti tako, da podprejo svoje ljudi, Slovence. Ker vsi vemo, da nam koroška strankarska politika še nikoli ni prinesla kaj dobrega, ne s strani SPÖ niti s strani ÖVP, naj bi vsaj mladina uvidela in spoznala, da obljube Wagnerja pridejo le pred volitvami, ko gre za slovenske glasove, od Knafla pa še to ne. Zato bi se morali vsi, posebno madina, zavedati, da bomo ostali na Koroškem prisotni le, če bomo skušali povsod skupno in enotno nastopati: V SKUPNOSTI JE MOČ.

Franc-Jožef Smrtnik
študent na Dunaju

— ŠPORTNI VESTNIK — ŠPORTNI VESTNIK — ŠPORTNI VESTNIK —

Finale svetovnega pokala v Planici

Erat presenetil

Weissflog (NDR) je v Planici izrabil priložnost in v finalnih tekmah le še osvojil svetovni pokal. V odsotnosti Fincev (Nykänen ni imel več možnosti točkovanja) je Weissflog zmagal na 70-m-skakalnici in s tem še za 13 točk premagal Nykänena. Na 90-m-skakalnici je zmagal Ploc (ČSSR). Na mali skakalnici je presenetil s 6. mestom Zahomčan Pavel Erat.

V soboto in nedeljo si je v Planici ogledalo tekme 25.000 ljubiteljev skakalnega športa in s tem proslavilo tudi zlati jubilej Planice. Na dan natanko je bila namreč pred 50 leti prva planiška skakalna tekma in vseskozi je ostala Planica prava slovenska zimskošportna Mekka. Že trening, v katerem je Ulaga na mali skakalnici dosegel odličnih 95 m, je obetal napeto tekmo.

Weissflogu bi za zmago svetovnega pokala zadostovalo že tretje mesto. Vendar si je s 97 m v prvem skoku zagotovil celo zmago na tej predzadnji tekmi SP, saj mu nobeden ni prišel bliže, tudi Ulaga ne, ki je v treningu dosegel 95 m. Z 90 m v drugem skoku si je Weissflog svojo zmago še utrdil. Na drugem in tretjem mestu sta se presenetljivo uvrstila mlada skakalca iz ZDA in Poljske: Holland (90,5 in 88 m) ter Malik (90 in 87 m) Sploh je bilo opaziti, da so mnogi znani skakalci bili že utrujeni od te letošnje dolge serijske skakalne prireditve. V vrsto teh presenečenj šteje tudi Zahomčan Pavel Erat, ki se je uveljavljal dosedaj predvsem v tekmah za evropski pokal. S skokoma na 92 in 80 m si je osvojil 6. mesto in s tem bil najboljši Avstrijec, še pred Jugoslovanom Ulago, ki je s 87 in 83 m osvojil 8. mesto. Zahomški trener Franci Wiegele st. je zadovoljno komentiral uspeh Erata in menil, da je pač triumfiral mlad vajenec nad pol-profesionalci. Šele na 19. mestu se je uvrstil drugi najboljši Avstrijec Vettori. Wallner je bil 34., Franci Wiegele ml. ni bil v finalu.

Ob vetrovnem vremenu je na 90-m-skakalnici bil najboljši Pavel Ploc iz Češkoslovaške, ki je s 122 in 123 m bil zdaleč najstanovitnejši skakalec dneva. Za skupno 19 m in 31,6 točke je zaostajal drugouvrščeni Vegard Opaas (Nor.). Ernst Vettori je s 107 in 112 m bil na 4. mestu najboljši Avstrijec. Primož Ulaga pa je s 110 in 106 m bil na 6. mestu.

Weisflog je v nedeljo kljub bolezni tekmoval in ni potrdil samo svoje športno zadržanje, temveč tudi 8. mesto.

Zahomčani so se uvrstili tako: 18. Hanzi Wallner (100 in 106), 31. Pavel Erat (102 in 93), 34. Franci Wiegele (93 in 96).

Svetovni pokal, posamično: 1. Weissflog 230 točk, 2. Nykänen 217, 3. Ploc 148, 4. Hastings 123, 5. Parma 122, 6. Ulaga 120, 11. Kogler 85, 15. Felder 75, 37. Wallner 21, 41. Wiegele 19, 52. Erat 10.

Moštveno: 1. Finska 558, 2. NDR 551, 3. ČSSR 479, 4. Avstrija 425, 5. Norveška 413, 6. ZDA 208, 7. Jugoslavija 182.

SANKANJE:

Uspešni SŠK Obir

Dobre uvrstitve železnokapelških sankarjev na nedeljski mednarodni sankarski tekmi na Kreuzbergu pri Weissensee-ju zaokrožajo letošnje dosežke te mlade športne panoge slovenskih športnikov v najjužnejši občini Koroške.

170 posamičnih in 18 dvojic iz Italije, Jugoslavije in iz štirih avstrijskih zveznih dežel se je prijavilo na to zadnjo tekmo letošnje sezone. Samoumevno je, da so bili na startu tudi najboljši koroški sankarji.

Regina Smrtnik 2.

Zato je tem bolj razveseljivo, da se je pri ženskah s tekmovalnimi sankami uvrstila za zmagovalko Hildo Fuchs (1.11.88) članica Slovenskega športnega kluba Obir Regina Smrtnik (1.12.91). Le koroška prvakinja mladinka Anita Blüm je bila v svoji skupini še hitrejša (1.09.72).

V moški skupini s tekmovalnimi sankami je zmagal Korošec Roland Trattnig pred rojakom Brandstätterjem in Južnotirolcem Martinom Judom, ki se je udeležil že svetovnega prvenstva.

S športnimi sankami je zmagala v svoji skupini tudi Klavdija Miklau (SŠK Obir). Nesrečo pa je imel Hanzi Smrtnik, ki si je pri svojem padcu globoko zarezal v desno nogo.

Med zmagovalci z navadnimi sankami sta bila tudi Josef Jung (TVN Sele) in Inge Karničar (AK Obir). V zaključnem tekmovanju tekmovalnih sodnikov in funkcionarjev pa je Fridi Osojnik (SŠK Obir) dosegel za Petrom Heilingerjem in Manfredom Slugo odlično tretje mesto.

ROŽANSKI POKAL: RUDI JANACH ZMAGAL

V 4. in zaključnem teku za Rožanski pokal je pri Podnarju v Podnu (Slovenji Plajberk) tekmovalo okoli 70 tekmovalcev.

Rudi Janach (Podrožca) je bil v nedeljo zmagovalec zadnje tekme za Rožanski pokal. Na 10 km dolgi progi pri Podnarju v Podnu (Slovenji Plajberk) si je s to zmago zagotovil tudi Rožanski pokal, ki ga je osvojil s 55 točkami pred Ločanom Francom Urschitzem (34) in Mihijem Standmannom (33). Zadnje tekme se je udeležilo okoli 70 tekmovalcev iz Koroške in Slovenije.

Zmagovalci razredov: Bettina Messotitsch (deklice), Daniel Messotitsch (fantje I), Michaela Horvath (deklice II), Peter Wrolich (fantje II), Andrea Grašic (šolarke I), Ernst Graber (šolarji I), Jakob Graber (šolarji II), Reinhilde Schüttelkopf (šolarke II), Steffi Wiedergut (ženske), Boštjan Lekan (mladinci), Marko Povirk (juniorji), Rudi Janach (spl. razred), Walter Furlan (starostni razred I), Dieter Huber (st. r. II), Siegfried Bernsteiner (st. r. III).

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 30. 3.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Kviz v rdeče-belo-rdečem — 11.25 Gospoda Dick in Doof — 11.45 Orientacija — 12.15 Inozemski report — 13.00 Poročila — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Super-miš Oskar — 17.35 Don Kihot — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Derrick — 21.20 Jolly Joker — 22.15 Šport — 23.15 Poročila.

SOBOTA, 31. 3.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Jessica — 12.15 Dama iz Nacza — 13.00 Poročila — 14.30 Pet milijonov išče svojega dediča — 16.00 Iz parlamenta — 17.00 Poročila — 17.05 Jolly box — 17.35 Impresije iz Nove Zelandije — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Šport — 20.15 Kako bi bilo danes z „revijo“? — 21.50 Šport — 22.50 Rock-Palast-festival.

NEDELJA, 1. 4.: 11.00 Šport — 12.00 Ura tiska — 13.00 Vedno ta TV ... — 13.30 Poročila — 15.00 Angel na zemlji — 16.30 Začarani vrt — 16.40 Risanka — 16.55 TV knjižni regal — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Srečanje med živaljo in človekom — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Grofica Marica — 22.00 Glas islama — 22.05 Nočni studio — 23.10 Čas za liriko — 23.15 Poročila.

PONEDELJEK, 2. 4.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Šolska TV — 10.30 Pet milijonov išče svojega dediča — 11.55 Florjan, prijatelj živali — 12.00 Iz parlamenta — 13.00 Poročila — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Pasje zgodbe — 17.55 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujmo nesreče — 18.00 Fauna Iberica — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.15 Smiley-evi ljudje — 22.10 Dve ribi in pet kruhov — 22.55 Poročila.

TOREK, 3. 4.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Zlati časi — 11.20 Ponedeljski šport — 12.10 Slike iz Avstrije — 12.35 Šiling — 13.00 Poročila — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Tudi pošaliti se je treba — 18.00 Class of 39 — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Iz strahu — brez kazni — 21.15 It's my turn — To je ljubezen — 22.40 Poročila.

SREDA, 4. 4.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi pošaliti se je treba — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska TV — 10.35 Angel na zemlji — 12.05 Iz strahu — brez kazni — 13.00 Poročila — 17.00 Poročila — 17.05 Začarani razbojniki — 17.35 Čebelica Maja — 18.00 Pisarna, pisarna — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ceste San Francisca — 21.40 San Francisco — 22.40 Poročila.

ČETRTEK, 5. 4.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska TV — 10.30 It's my turn — To je ljubezen — 11.55 Gospoda Dick in Doof — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 17.00 Poročila — 17.05 Za predšolske otroke — 17.30 Mandara — 18.00 Prosim k mizi — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Svet ob žici — 22.00 Vzhodni report: Drugi obraz — 22.45 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 30. 3.: 17.30 Vedno ta televizija ... — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Naša mala farma — 19.15 Vrtovi sveta — Japonska vrtna umetnost — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dežela in gore — 21.15 Čas v sliki in politika v petek — 22.15 Brutalni viski — 23.50 Poročila.

SOBOTA, 31. 3.: 15.00 Politika v petek — 15.45 Vrtovi sveta — Japonska vrtna umetnost — 15.50 Dva krat sedem — 16.15 Nacionalni parki — 17.00 Ljuba družina — 17.45 Kdo me hoče? — 18.00 Tedenski pregled — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Novo v znanosti — 20.15 Viva Zapata — 21.55 Poročila — 22.05 Herkul, junak Kartage — 23.25 Vrtovi sveta — Japonska vrtna umetnost — 23.30 Nenavadne zgodbe Roalda Dahla — 23.55 Poročila.

NEDELJA, 1. 4.: 9.00 Frictal — avstrijska oaza v Švici — 9.20 African queen — 11.00 ORF stereo koncert — 17.00 Ljubite klasiko? — 17.45 Glasbena scena 84 — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Primer za ljudskega odvetnika — 20.15 Žena sanj — 22.10 Poročila — 22.15 Šport — 22.35 Dinastija — Denverski klan — 23.20 Vrtovi sveta — Japonska vrtna umetnost — 23.25 Benny Hill — 23.50 Poročila.

PONEDELJEK, 2. 4.: 7.30 Na tistih tirolskih gorskih stezah — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Naša mala farma — 19.15 Vrtovi sveta — Japonska vrtna umetnost — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zlati časi — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Šiling — 22.10 Vestern — 0.10 Poročila.

TOREK, 3. 4.: 17.30 Orientacija — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Naša mala farma — 19.15 Vrtovi sveta — Japonska vrtna umetnost — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dallas — 21.00 „Cafe Plem Plem“ — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Klub 2 in poročila.

SREDA, 4. 4.: 17.30 Dežela in ljudje — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Naša mala farma — 19.15 Vrtovi sveta - Japonska vrtna umetnost — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zlomljena čajna skodelica — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Kulturni žurnal v sredo — 22.30 Častni pozdrav za Johna Hustona — 23.45 Poročila.

ČETRTEK, 5. 4.: 17.30 Šolska TV — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Naša mala farma — 19.15 Vrtovi sveta — Japonska vrtna umetnost — 19.30 Dali, Dali — 21.00 „Cafe Plem Plem“ — 21.08 „Slamnati vdovec“ — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Klub 2 in poročila.

LJUBLJANA

PETEK, 30. 3.: 8.50 TV v šoli — 17.30 Poročila — 17.35 Jazz na ekranu — 17.55 Modro poletje, španska mladinska nanizanka — 18.25 Obzornik ljubljanskega območja — 18.40 Turizem — možnost ni priložnost — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Včeraj za jutri: Novo leto 1946, dokumentarna serija — 20.35 Ne prezrite — 20.50 TV kviz — 22.00 Dnevnik — 22.15 Zgodba o Buddyju Holdyju, ameriški film.

SOBOTA, 31. 3.: 8.00 Poročila — 8.05 Slovenske ljudske pravljice — 8.20 Ciciban, dober dan — 8.35 Meseček, otroška serija — 9.05 Glasba za kitaro — 9.30 Izobraževalna oddaja — 10.00 Človek in zemlja — 10.25 Naselbinska kultura na Slovenskem — 11.25 Poročila — 15.50 Poročila — 15.55 Nogomet Jugoslavija : Madžarska — Košarka - ev. 3. tekma I. kola končnice — 18.30 Skrivnostni svet Arthurja Clarka — 19.00 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Naše 31. srečanje — 21.35 Zrcalo tedna — 21.55 Črni sin, ameriški film — 23.25 Poročila.

NEDELJA, 1. 4.: 9.25 Poročila — 9.30 Živ žav, otroška matineja — 10.20 Modro poletje — 10.50 Pesem, nadaljevanje in konec — 11.40 625, oddaja za stik z gledalci — 12.00 Ljudje in zemlja — 13.00 Poročila — 14.35 Mostovi — 15.05 Poročila — 15.10 Naduševilna, jugoslovanski film — 16.40 Športna poročila — 16.55 Beograd: Pokal evropskih prvakov v rokometu, Metaloplastika : Dukla, prenos — 18.30 Pesmi Evrope, zabavno glasbena oddaja — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Nekaj vmesnega, nadaljevanka TV Beograd — 21.00 Športni pregled — 21.30 Burja pred tišino — 22.15 Poročila.

PONEDELJEK, 2. 4.: 8.50 TV v šoli — 17.20 Poročila — 17.25 Meseček, otroška serija — 17.55 Jezik, v katerem se pogovarjamo — 18.10 Znanstveniki, izobraževalna oddaja — 18.25 Podravski obzornik — 18.40 Pet minut za rekreacijo — 18.45 Vam — glasba za mlade — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Pepelnica, drama — 21.20 Studio — 22.20 Dnevnik.

TOREK, 3. 4.: 8.50 TV v šoli — 15.55 Šolska TV — 17.00 Poročila — 17.05 Slovenske ljudske pravljice — 17.25 Sokačka svatba, oddaja TV Beograd — 18.25 Notranjski obzornik — 18.40 Pisani svet — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Življenje in dogodivščine Nicholasa Nicklebyja, angleška nadaljevanka — 21.00 Aktualno — 21.45 Dnevnik — 22.00 Prepir med udi.

SREDA, 4. 4.: 8.50 TV v šoli — 18.10 Poročila — 18.15 Ciciban, dober dan: Potovalna agencija — 18.25 Koroški obzornik — 18.40 Mozaik kratkega filma: Tekmovalni vlečni psi, ameriški film - Sankači, češkoslovaški film — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Film tedna: Čas se je ustavil, madžarski film — 21.40 Dnevnik — 21.50 Omizje.

ČETRTEK, 5. 4.: 8.50 TV v šoli — 10.35 TV v šoli — 16.45 Šolska TV — 17.50 Poročila — 17.55 Igrajmo se gledališče — 18.25 Pomurski obzornik — 18.40 Delegatska tribuna: Slovenija 2000 — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Tednik — 21.05 Borgijci, angleška nadaljevanka — 22.00 Dnevnik.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 30. 3.: 14.10 Obzornik — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev.

SOBOTA, 31. 3.: 9.00 Voščila.

NEDELJA, 1. 4.: 7.05 Duhovni nagovor — Voščila.

PONEDELJEK, 2. 4.: 14.10 Obzornik — „Koroška poje“ — osrednji koncert KKZ, 1. del.

TOREK, 3. 4.: 9.30 Narodno-zabavna glasba — 14.10 Obzornik — Glasba — Rdeče, rumeno, zeleno.

SREDA, 4. 4.: 14.10 Obzornik — Koroški avtorji: Valentin Polanšek — Popevke — 21.00 „Koroška poje“ — osrednji koncert KKZ, 2. del.

ČETRTEK, 5. 4.: 14.10 Obzornik — Ženski magacin.

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 30. 3.: 4.30 Jutranji program — 6.50 Dobro jutro,otroci — 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 8.35 Glasbena pravljica — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.50 Človek in zdravje — 14.25 Voščila — 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela ... Slovenski partizanski samospev — 20.00 Zakaj imamo radi?

SOBOTA, 31. 3.: 4.30 Poročila — 6.20 Rekreacija — 7.25 Dobro jutro, otroci — 8.05 Pionirski tednik — 12.10 Voščila — 17.05 Spoznavajmo svet in domovino — 19.45 Z ansamblom Atija Sossa — 20.00 Oddaja za Slovence po svetu — 23.05 Literarni nokturno — 0.05 Nočni program, glasba, poročila.

NEDELJA, 1. 4.: 5.00 Poročila — 8.07 Veseli tobogan — 11.00 Voščila — 14.20 Humoreska tega tedna — 16.20 Pogovor s poslušalci — 20.00 V nedeljo zvečer — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Zaplešite z nami —

PONEDELJEK, 2. 4.: 4.30 Poročila — 8.05 0.05 Nočni program, glasba, vmes poročila. Aktualni problemi marksizma — 12.00 Poročila — Na današnji dan — 14.25 Voščila — 19.45 Z ansamblom štirje kovači — 20.00 Kulturni globus — 22.25 Ob domačem ognjišču — 23.15 Zimzelene melodije.

TOREK, 3. 4.: 4.30 Poročila — 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 14.05 V korak z mladimi — 18.00 Sotočja — 19.45 Z ansamblom Bojana Adamiča — 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi — Grobelno — 22.00 Poročila — Našim rojakom po svetu — 23.05 Literarni nokturno — 24.00 Poročila.

SREDA, 4. 4.: 4.30 Poročila — 8.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture — 14.25 Voščila — 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času — 19.45 Z Veselimi planšarji — 20.00 Simfoniki RTV Ljubljana v Genovi — 22.30 Zimzelene melodije — 0.05 Nočni program.

ČETRTEK, 5. 4.: 4.30 Poročila — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.05 Za mlade radovedneže — 18.00 Z ansamblom Slavček — 18.30 Pozavnist Kiril Ribarski in francoski skladatelji — 19.45 Z ansamblom Mojmira Sepeta — 20.00 Četrtkov večer — 24.00 Poročila.

Slovenski VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10.

Uredništvo: 9020 Celovec, St.-Ruprechter-Straße 19/IV, tel. (0 42 22) 54 0 42, teleks 422086 sndk a

Uprava: 9020 Celovec, Gasometerg. 10, tel. (0 42 22) 32 5 50.

Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

Wiegele proti koraku nazaj

„Spremembe, o katerih nekateri sedaj brez pomislekov pišejo v časopisih in govore v javnosti, so dejansko neuresničljive. Na nižje organiziranih šolah, in takih imamo trenutno 25, bi vsaka sprememba pogojila slabšo organizacijo pouka in s tem nazadovanje v ponudbi avstrijske šole. Višje organizirane šole bi morali v organizaciji spremeniti v nižje organizirane, to velja tudi za obe strani, kar bi pomenilo pouk v oddelkih in s tem zelo velik korak nazaj.“

To je novi okrajni šolski nadzornik za dvojezično šolstvo Franz Wiegele dejal v torek 27. 3. v razgovoru v slovenski oddaji Celovškega radia, na vprašanje Mirka Bogataja, kakšne bi bile dejanske spremembe, če bi se uresničile predstave avstrijske svobodnjaške stranke in KHD-ja.

V radijskem razgovoru je šlo tudi za položaj na posameznih šolah, kjer je Wiegele rekel: „Na začetku bi poudaril, da bi vsaka sprememba ne prizadela samo slovensko, temveč, dejal bi, v isti meri tudi nemško govoreče otroke. V ljudskih šolah v Vovbrah, v Šmarjeti, na Dejkšah, na Brdu, v Podkloštru, v Potoku, v Medgorjah, na Kneži, v Grebinju in Suhi na primer imamo manjšino slovensko govorečih šolarjev, na Potoku so 3 prijavljeni 20 %. Na Kneži so 4 prijavljeni že 40 % vseh šolarjev na teh šolah. Na drugi strani pa imamo na ljudskih šolah v Lepeni in Šmarjeti pri Plaberku, na Komlju, na Radišah, v Slovenjem Plajberku, na Obirskem, v Selah na Kotu in pri Cerkvi, v Žvabeku, Libučah in Vogrčah manjšino nemško govorečih učencev. Če govorimo torej o manjšinah jih imamo dejansko na obeh straneh skoraj v isti meri.“

Glede dvojezičnih učiteljev pa je dejal:

„Na Koroškem nimamo nobenih slovenskih ali nemških učiteljev. Tako eni kot drugi so zaposleni v deželni službi, ker izpolnjujejo pogoje zanjo. Učitelji, ki poučujejo na dvojezičnih šolah, imajo posebne sposobnosti in višjo kvalifikacijo. Tudi v gospodarstvu in povsod v družbi višja kvalifikacija pomeni boljše izhodišče za uspeh. Takšno kvalifikacijo si lahko pridobi vsakdo, neglede na svoj materin jezik in svojo narodno pripadnost. Zato nikakor ne moremo biti istega mnenja s tistimi, ki učitelje delijo na Slovence in Nemce. Vsi smo avstrijski državljani. Delo in uspeh pedagogov merimo po pedagoških in ne po narodnostnih sposobnostih in merilih. Nasprotujemo vnašanju narodnostne nestrpnosti v šolo. Učitelji na južnem Koroškem naj tudi naprej dobro sodelujejo in se razumejo. Vse to je nenazadnje v korist naših otrok. Tudi starši v soseščini sodelujejo brez večjih težav in ne iščejo tistega, kar jih ločuje. Šola lahko uspeva samo v sodelovanju, v trikotniku starši, učitelji, otroci. Zato si na južnem Koroškem želimo miru, strpnosti, sodelovanja in skupnosti.“

●

S tem se je stališču prizadete manjšine v nekaterih važnih točkah pridružila končno tudi pristojna uradna osebnost. Kdaj se bodo javili še drugi, npr. personalni in sindikalni zastopniki prizadetih učiteljev? Če so količkaj demokrati, ne bi smeli imeti nobenih težav pri zagovarjanju skupne vzgoje otrok dvojezičnega področja. Sploh, če si preberejo, kako so zastopniki SP in VP leta 1969 v koroškem deželnem zboru zavrnili sedanji predlog FPÖ (glej tudi članek na 2. strani).

Menjava denarja

Stanje v četrtek 29. marca 1984

Za 100 din dobite	12.50 šil.
Za 100 din plačate	15.50 šil.
Za 100 lir dobite	1.095 šil.
Za 100 lir plačate	1.185 šil.
Za 100 mark dobite	694.00 šil.
Za 100 mark plačate	710.30 šil.

Suppan: „Nimamo naročila, da bi dvojezičnost postavljali v ospredje“

Naš današnji sogovornik pred bližnjimi volitvami v Delavsko zbornico je Walter Suppan, prvi kandidat ÖAAB za volitve, sicer pa tudi še deželni tajnik sindikata javnih uslužbencev in podpredsednik Delavske zbornice. Vprašanja, ki so nas v tej zvezi še posebej zanimala, mu je postavljal Peter Wieser.

Slovenski vestnik: Brezposelnost je na južnem Koroškem hud problem, predvsem v velikovškem okraju. Podobno je z nihači: 60 odstotkov zaposlenih obsega dnevna migracija. Kakšna je v tem vprašanju jasna linija ÖAAB?

SUPPAN: Že nekaj let se trudimo, da bi sprejeli zakon o pospeševanju delojemalcev, ki bi upošteval tudi težkoče pri poti na delovno mesto. Naše težišče je, da skušamo ustvariti enake možnosti za delojemalce. Ne gre, da bi še naprej ustvarjali izselitvena področja, ljudi moramo pustiti na podeželju. Pomagati pa jim moramo, da zmorejo dolge poti.

Kar zadeva južno Koroško pa veste, da do podpisa državne pogodbe skoraj ni bilo mogoče pridobiti firm, ki bi se naselile južno od Drave. Po državni pogodbi se je to malo izboljšalo. Naše težišče je na tem, da nočemo ustvarjati velestrukture obratov. Vemo, da je 60 odstotkov obratov malih ali srednjih obratov. In to je šansa tudi za južnokoroški prostor.

SV: Ali niste mnenja, da bi bila regionalna pogodba med Koroško, Slovenijo in Furlanijo-Julijsko krajino primerno sredstvo za naseljevanje obratov?

SUPPAN: Dvomim, da gospodarski sistem v Jugoslaviji dovoljuje naseljevanje tujih obratov. Sistem je tak, da mora na vsak način večina delnic ostati v domačih rokah. To pa za inozemce ni spodbuda, da bi tam naselili svoj obrat.

SV: Ne vem, kako je npr. s Semperitom, ki kooperira s Savo. Dvomim, da delajo z izgubo.

SUPPAN: Gre vendar za lastniška razmerja. Razumeti je treba, da tuj investitor ni pripravljen iti v deželo, kjer nima večine delnic, ker mora tako dati iz rok možnost razpolaganja in disponiranja v obratu.

SV: Ali to pomeni, da za vas regionalna pogodba ne pride v poštev?

SUPPAN: O seveda, seveda pride v poštev, samo da bi bilo treba odpraviti te ovire.

SV: Torej obstajati bi morala recipročnost?

SUPPAN: Da, kajti gotovo bi bili kaki nemški investitorji — v Avstriji jih nimamo veliko — pripravljeni.

Svojčas sem z dr. Maierhoferjem bil na obisku v Gorenju. Tedaj so skušali, da bi se naselili v Pliberku, saj so odjemalci jekla iz VOEST. Sodim, da je ta projekt tedaj spodletel iz nacionalnih preudarkov, ker so bili Pliberčani — to rečem zelo odkrito — trdovratni. Nasproten primer pa je tovarna tesnil v Šmihelu, kjer imamo danes 250 do 300 zaposlenih. Če hočeš, že gre.

SV: Ali niste mnenja, da bi bilo mogoče take stvari kot z Gorenjem v bodoče preprečiti, če bi tudi Delavska zbornica prispevala svoje, da bi ozračje v tem prostoru postalo drugačno? Na primer tudi s tem, da bi tako Delavska zbornica kot tudi Sindikalna zveza uradovali dvojezično?

SUPPAN: Mi kot zastopstvo delojemalcev, tako kot sindikat kot tudi kot Delavska zbornica, pravzaprav tu ne delamo razlik. Saj gotovo veste, da imamo tu v hiši posvetovalnico, kjer si lahko jugoslovanski delavci poiščejo kak svet. Toda saj gre za južno Koroško. Kolikor sem obveščen, je vodja našega urada v Velikovcu vešč drugega jezika. V uradovanju se pravzaprav še ni pokazala potreba po tem, da bi to uvedli. Veste, kot Delavska zbornica in Sindikalna zveza pravzaprav tu nimamo naročila, da bi te stvari postavljali v ospredje. V našem zastopstvu ni razlike. Še nikoli nismo tehtali, ali kdo pripada manjšini ali ne. In če jezika ni vešč, mu pomagamo s tolmačem.

SV: Razlika pa je, saj se morata oba, pripadnik večinskega in manjšinskega naroda, posluževati nemščine.

SUPPAN: Zvezna dežela Koroška je v republiki Avstriji in naš uradni jezik je nemški. Saj vsakdo zna nemško.

SV: Samo da državna pogodba govori drugače.

SUPPAN: Napravili smo manjšinski zakon . . .

SV: . . . ki pa ni izvedba državne pogodbe.

SUPPAN: Mislim, da tu nismo v zamudi. Ta občutek imam. Težavno je pač, če se take stvari eskalirajo. Na škodi je vedno regija, ker nastane vtis, da obstaja tu radikalno gibanje in regija trpi gospodarsko škodo. Toda vaše sedanje vodstvo je postalo veliko pametnejše kot nekdanje, se mi zdi. Saj so sami mladi ljudje, bolj tolerantni.

SV: O Delavski zbornici in Sindikalni zvezi gotovo ne bi mogli trditi da sta regionalno gibanje. Ali ne mislite, da bi lahko postavili kak signal v tej smeri?

SUPPAN: V kakšni smeri? Naša naloga je v prvi vrsti, da zastopamo gospodarske in socialne interese ljudi.

SV: Raba jezika je vendar tudi socialna zadeva.

SUPPAN: Ali je kdo oviran v rabi jezika? Ravno danes smo dobili pismo od kolegice, ki piše lepo dvojezično, desno slovensko, levo pa nemško.

Walter Suppan

SV: In kako boste odgovorili?

SUPPAN: Nemško, saj zna nemško, saj je učiteljica in mora znati nemško. V svojih pravicah ni prikrajšana, ker je namestitveni pogoj za učitelja znanje nemškega jezika. In tega ne bomo spreminjali. Izjeme pa so v šolskih zakonih določene.

Večinski narod je tu zaspal nek zgodovinski razvoj. Spominjam se, kako je pred dvajsetimi, petindvajsetimi leti ravnatelj Frey v Velikovcu pozival ljudi: „Učite se slovenščine! Prišel bo čas dvojezičnih šol, in ne boste ravnatelji, ker bo znanje slovenščine namestitveni pogoj.“ On se je učil, sicer pa nihče. Naredil je izpit in je zdaj ravnatelj.

SV: V tem smislu govorim tudi o signalu.

SUPPAN: Tačas je to za nas malo prehuda zahteva. V tem primeru bi morali razširiti birokratizem, ker večinski narod ni vešč slovenskega jezika, torej bi morali namestiti precej več nameščencev, in to je spet birokracija, samo da bi dobili tisti ljudje službo, ki pač obvladajo drugi jezik. In tu interesni zastopniki nismo prvi, ki bi morali to napraviti. Tu bi moral začeti Arnulfplatz, pa okrajno glavarstvo, tu bi morala začeti država.

SV: Postavlja pa se vprašanje, zakaj komajda kdo iz večinskega naroda zna drugi jezik, slovenščino.

SUPPAN: Ja, ker se je nismo učili. Vi ste imeli boljše možnosti. Saj bi rad znal, saj ni nobena napaka. Toda mislim, da tako eskalantna pa nasprotja spet niso.

SV: Ali je iz povedanega dovoljen sklep, da ste proti nameravanemu ločevanju otrok v ljudski šoli.

SUPPAN: Sodim, da to ne bo šlo. Ne vem, ali je pametno, da ustvarimo ghetto že v ljudski šoli. Razen tega pa ločitev po moje sploh ni izvedljiva.

ŠPORTNI VESTNIK

SAK – BRÜCKL 0:2

SAK se je v prvenstveni tekmi pod novim trenerjem Francem Gostenčnikom proti moštvu iz Mostiča kar dobro držal. Prva polovica igre se je končala neodločeno, brez zadetka, tehnično in kondicijsko je bil SAK gostom enakovreden, Zablatnik pa je imel celo enkrat možnost za zadetek, saj je bil vratar že premagan, vendar je rešil branilec na liniji.

V drugi polovici igre so gostje močneje pritiskali in SAKu se je poznalo, da je imel premalo iger v naravi in da je bolezen oslabila nekatere igralce. Že v 46. minuti je Gruze dal odločilni prvi gol za goste, po napaki branilca in vratarja.

Nato pa so se gostje predvsem trudili ohraniti zmago. Ko je Gregorič zaradi poškodbe moral zapustiti igrišče, je bil kontingent za zamenjavo že izčrpan, tako da je SAK v zadnjih dvajsetih minutah igral samo z 10 igralci. Logično je, da je v 75. minuti še padel drugi gol za goste. Napadalci SAK dobrega golmana Kowatscha niso bili v stanu več premagati.

SAK — PLIBERK

v nedeljo 1. aprila 1984
ob 14.00 uri tekma „pod 23“
ob 16.00 uri SAK I - Pliberk I
Igrišče Koschat, Celovec

Vožnja s posebnim avtobusom na tekmo: 14.30 Dobrla vas (Sienčnik), 14.45 Globasnica (Šoštar), 14.55 Šmihel (Loser), 15.05 Pliberk (Zadruga), 15.15 avtobusna postaja Blato.
Cena vožnje: mladinci 40 šil., odrasli 80 šil. V ceno je vključena tudi vstopnina.

SELE

Prihodnja tekma Selanov odpade, ker je še preveč snega.

SINČA VAS – SELE 0:0

Po neodločenem izidu prve tekme proti Sinči vasi ostanejo Selani na 3. mestu (70 točk), Sinča vas (21) pa se je prerinila na prvo mesto, saj Železna Kapla (20) tokrat ni mogla igrati. Selani so nastopili s svojim najboljšim moštvom in so računali celo z zmago. Razvila pa se je zelo hitra in napeta igra, v kateri sta imeli moštvi možnost za zadetke. Tako je Fera z glavo zabil žogo le malo čez gol, Sinča vas pa je 10 minut pred koncem zadela prečko. Najboljša pri Selanih sta bila Jakopič in Nanti Olip.

Koroška liga:

SAK ZAČEL S PORAZOM

Slovenski atletski klub je zadnjo nedeljo imel v gosteh premočnega nasprotnika iz Mostiča. „Sparkasse Brückl“ si je z zmago 2:0 proti SAKu utrdil drugo mesto na lestvici in se zelo bliža vodečemu moštvu iz Trga, ki pa v vigrednem prvenstvu še ni imelo tekme. Tudi na spodnjem delu lestvice ni bilo sprememb: SAK je predzadnji, Borovlje na zadnjem mestu.

Kaspret novi šahovski prvak Celovca

Od dvajsetega februarja do petnajstega marca se je odvijalo v hiši mladine (Haus der Jugend) v Celovcu prvenstvo v šahu (Nixdorf Open) za naslov celovškega prvaka.

44 šahistov se je udeležilo turnirja in je tekmovalo v dveh skupinah sedem rund po švicarskem sistemu. V skupini A, kjer so igrali igralci z več kot 1950 Elo-točkami — teh je bilo 16 — je zmagal Guido Kaspret in si je s tem osvojil naziv celovškega prvaka. V skupini B (pod 1950 Elo, 28 igralcev) pa sta se naša rojaka Gorazd Živkovič in Franci Rulitz odlično borila proti premoči nasprotnikov. Med tekom turnirja sta se celo uvrstila med prvih deset igralcev, vendar sta bila ob koncu le nekje v sredini lestvice. Gorazd Živkovič je s štirimi točkami zasedel dvanajsto mesto, Franci Rulitz pa s tri in pol točke petnajsto mesto (za primerjavo: zmagovalec B-skupine je dosegel pet in pol točke).

Kljub temu je to za njiju velik uspeh, saj sta pustila za seboj celo vrsto močnih igralcev in se prvič profilirala na turnirju z močno zasedbo iz vseh predelov Koroške.

R.

Še enkrat o uspelem zimskem pohodu „Arihova peč“

Pohoda se je letos udeležil tudi visoki predstavnik Planinske zveze Slovenije Marjan Oblak (tretji od desne)

Kot smo že v prejšnji številki SV brali, je letos prejelo 17 novih pohodnikov zlate značke za petkratno udeležbo na zimskem pohodu „Arihova peč“. Tokrat objavljamo njihova imena: Milisavljević Lajko, Ljubljana — Mečina Stanko, Dragožiče — Gabriel Otilija, Rožek — Gabriel Hanzi, Rožek — Lesjak Ludvik, Rožek — Lepuschitz Joško, Ravne pri Rožeku — Koren Tonči, Šentjakob — Rekar Frida, Škofiče — Žitnik Zmago, Ljubljana — Praček Ivanka, Ljubljana — Škarabot Renat, Idrija — Caruso Nino — Rihteršič Filip, Jesenice — Rihteršič Jernej, Jesenice — Škafar Ivan, Ljubljana — Škafar Dora, Ljubljana — Peterka Ivanka, Ljubljana.

Naj ob tej priložnosti tudi imenujemo podjetja in ustanove, ki so prispevale darila (pokale) za smučarski tek v okviru pohoda „Arihova peč“: Tovarna celuloze „Obir“ — Topšport Pliberk — Posojilnica Celovec — Posojilnica Šentjakob — gostilna Ogris pd. Miklavž v Bilčovsu — mesarija Dobernik v Šentjakobu — gostilna Podgrad v Šentjakobu — Zveza slovenskih zadrug v Celovcu — elektro podjetje Schlapper, Šentjakob — hotel Antonič, Reka — trgovina Dobernig v Šentjakobu — bencinska črpalka Rebernig — podjetje Kristijan Breznik, Celovec. Vsem velja iskrena hvala.

Zahvala pa velja v prvi vrsti Polancu, ki je dal na razpolago zemljišče in hišo in s tem omogočil že tradicionalni zimski pohod „Arihova peč“, ki je bil letos že šestič. Nadalje velja zahvala Majarjevim na Čemernici in vsem drugim, ki so karkoli prispevali k uspešnemu poteku pohoda. Ne nazadnje pa se zahvaljujemo gospodu Rabitschu za izvedbo tekaške proge; skratka, še enkrat vsem prav prisrčna in iskrena hvala.

Organizacijski odbor
zimskega pohoda „Arihova peč“